

20 ΜΑΡΤΙΟΥ, 1863.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 20.

Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΣΒΟΡΝΗΣ.

Α΄.

Φράντζ Μύλλερ ήτο ἐλέφ Θεοῦ δήμαρχος τῆς ἐν Γερμανία κώμης Μαρσβόρνης. Μικραὶ τινες ἐπιστημονικαὶ γνώσεις, φήμη ἀνεπίληπτος καὶ τὴς εὐσυχρία οὐχὶ ἀμικτος μεγαλοπρεπείας ἀνέδειξαν αὐτὸν ἀξίον τῆς ἐξογῆς ταύτης ὑπηρεσίας, καὶ τὸν ἀνύψωσαν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς κοινότητός του, ἣτις συνέκειτο ἐκ δεκαεννέα οἰκιῶν, διακρινομένων πρὸ πάντων διὰ τοὺς ὠραίους κήπους των, ὑφ' ὧν περιεστοιγίζοντο καὶ οἵτινες εἶχον ὡς ἰδιόζοντα στολισμὸν πληθὺν λαμπροχρόων λειριῶν.

Τὰ λείρια ταῦτα καὶ ὁ Μάστερ Μύλλερ ἀπέσβησαν τὴν δόξαν τῆς Μαρσβόρνης, καὶ ἦσαν τὸ καύχημα τῶν κατοίκων τῆς· καθὼς δὲ αὐτὰ ὑψωνον ὑπερηφάνως τὰς κατατίλπνους καὶ πολυχρόους κεφαλὰς των, οὕτω καὶ ὁ Μάστερ Μύλλερ ἤξευρε νὰ ἐπιδεικνύῃ τὴν ἀρχοντικὴν πολυσαρκίαν του, ὡς καὶ νὰ ἐνθρονίζηται εἰς τὴν καθέδραν του ἀπαράλλακτα καθὼς αὐτὰ ἔλαμπον εἰς τὰ χλοάζον ἔδαφος· καὶ καθὼς τὰ λείρια τῆς Μαρσβόρνης ἐφημίζοντο ὡς τὰ ὠραιότερα μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἀνθέων, οὕτω καὶ ὁ Φράντζ Μύλλερ ἔχαιρε φήμην τοῦ καλῆτέρου δημάρχου.

Καὶ ὄντως, κανεὶς ἄλλος οὐκ ἐγνώριζε νὰ διαλύῃ τὰς διαφορὰς, αἵτινες ἀνεφύοντο μεταξὺ τῶν

διοικουμένων του, νὰ προλαμβάνῃ τὰς διενέξεις καὶ τὰς κρισολογίας, νὰ διευκολύνη τὰς περιπλοκάς, νὰ ἐξομαλύνῃ τὰ ἐμπόδια, νὰ ἐπαυξάνῃ τὰς προσόδους τῆς κοινότητός του καὶ νὰ ἐπιμειλῆται ταῦτοχρόνως τὰ ὑλικά συμφέροντα καὶ τὰς ἠθικὰς ὑποχρεώσεις τοῦ μικροῦ του βασιλείου, ὅσον ὁ δήμαρχος Φράντζ Μύλλερ.

Ἄλλως τε, ὁ Μάστερ Φράντζ ἠγάπα ὅλον τὸν κόσμον καὶ ἀντηγαπᾶτο παρὰ πάντων· καὶ εἰς τοσοῦτον βαθμὸν, ὥστε ἐνόμιζε τις ὅτι ἡ ἰσότης καὶ ἡ σύμπνοια, ἐξορισθεῖσαι ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς γῆς, κατέρουσαν εἰς τὴν ὠραίαν κώμην Μαρσβόρνην.

Τοιαύτη ἦτο ἡ σκηνή, ἐφ' ἣς ἐκτυλίσσετο ἡ ἀληθὴς αὕτη ἱστορία, ὅτε ἐφθασεν ἡ πρώτη Ἰανουαρίου τοῦ 1759 σωτηρίου ἔτους, ἡμέρα συμφιλίωσης περιζητήτου καὶ ἀσπαστῆς παρ' ἀπάσης τῆς Χριστιανότητος, καίτοι παραγνωριζομένης ὑπὸ πολλῶν ὀνόματι μόνον Χριστιανῶν. Τὴν ἡμέραν ταύτην ἦτο συνηθεῖα ὥστε ἡ νεολαία τῶν δύο φύλων τῆς Μαρσβόρνης νὰ συνέρχηται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δημάρχου διὰ νὰ λάβῃ μέρος εἰς μίαν παράδοξον τελετὴν, καθιερωθεῖσαν πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ὑπὸ τῆς συνηθείας. Ἡ τελετὴ αὕτη, τῆς ὁποίας ἡ πρώτη ἀρχὴ πηγάζει βεβαίως ἐκ μυθολογικῶν δοξασίῶν, καθ' ἃς οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Θεοῦ Ἐρωτος εἰσὶ κεκαλυμμένοι μὲ ταινίαν, συνίστατο εἰς τὸ συγκροτεῖν αὐτοσχεδίως εἰδὸς τι γαμηλίου τυφλομυίας, ἐκτελουμένης κατὰ παράδοξον τρόπον.

«Ο νεανίας ή ή νεάνις, ήν ό λαχνός προώριζεν ώς κατάδικον, έπρεπε να λαμβάνη διά σύζυγον ή δι' άνδρα εκείνην ή εκείνον, όν κατώρθωνε να συλλάβη διαρκούσης τής στιγμιαίας εκείνης τυφλώσεως. Μή νομίστηκε δέ ότι το αποτέλεσμα μιᾶς τόσοσ τυφλῆς και ασυνέτου έκλογῆς ήτο ποτέ δυνατόν να αποβῆ ελλειπέσ και να θεωρηθῆ ως πλημμέλημα. Είς Μαρσθόρνην ή αγάπη ήτο από πολλού ήδη χρόνου γενικευμένη, και αν κατά τύχην μερική τις συμπάθεια έφθανε να καταλάβη μίαν νεανικήν καρδίαν, αυτη ήρκει διά να κάμη μίαν τόσοσ καλήν έκλογήν, καθ' όσον ό με λελυμένους οφθαλμούς Έρωσ ήξευρε να όδηγή εν αυτη τα βήματα του κεκλεισμένουσ τους οφθαλμούς έχοντος Έρωτος.»

Τήν ήμέραν λοιπόν εκείνην, κατά την προσδιορισμένην ώραν, ευθυμός τις και θορυβώδης όμιλος, είς όν έμιγνύοντο παιδιά τινά και τινες ώρίμου ώπωσούν ήλικίας άνθρωποι, αυς ή περιέργεια ώδήγησεν ενταυθα, έξωρμα προς την μεγάλην αίθουσαν του δημάρχου Μύλλερ.»

Μεταξύ τής θορυβώδους και φιλοπαίγμονος όμάδος ταύτης διεκρίνετο νέος τις ξανθός και ώχρός, όστις είλικε την περιέργειαν διά του σκεπτικού και μελαγχολικού ήθους του και διά τής πλήρους βεβασιμότησ και ήλικίας γλυκύτητος φυσιογνωμίας του. Έρκει να παρατηρήσει τις το ανεπαίσθητως ρυτιδούμενον μέτωπόν του, διά να μαντεύσει ότι ή σκέψις ώργωνε βαθέως την είκοσαετη κεφαλήν του, και ότι αι φροντίδες, αι είς μάλλον προβεβηκυϊαν αρμάζουσαι ήλικίαν, επάρφαζον ήδη είς τον εγκέφαλό του.»

Όνομάζετο Κάρολ Βάν Ίρεν, και είχεν εκ περισσοϋ το επίθετον ό σκεπτικόσ. Όλοι τον ετίμων και τον εσέβοντο, διότι ή λίαν θελκτική και πάντοτε γλυκεία φυσιογνωμία του ενέπνεε γενικώς είς τους συντρόφους του είδος τι συμπαθείας, μεμιγμένης μετα συστολῆς και σεβασμοϋ ακαταμαχῆτου. Είς τούτον λοιπόν έτυχε το όμματόδεμα τής ήμέρας εκείνης ώς εκ των άλλεπαλλήλων βλεμμάτων του, ατινα ανεκάλυψαν απευθυνόμενα προς μίαν ξανθήν και χαρίεσταν νεανίδα, ήτις και αυτη τῷ έξετόξευεν εκ διαλειμμάτων λαθραϊόντι βλέμμασ προησθάνετο δέ ότι, μ' όλον το μεταξύ αυτου και του φωτός παρεμβληθέν εμπόδιον, δέν θέλει βραδύνει να φθάση φηλαφητί προς τον επιθυμητόν σκοπόν του.»

Αμα εσήμανεν ή ώρα τής ενάρξεως του όσκόλου τούτου έργου, μέγας γέλωσ, άντηχῆσας απανταχόθεν τής αίθούσης, καταπλήρωσεν αυτην θορόβου. «Ο Φράντζ Μύλλερ, όρθιος πλησίον τής έστίας του, μετα κόπου ήδύνατο να διατηρήσῃ

την σοβαρότητα του, βλέπων τας άδεξιούς και έναγωνίους προσπαθείας του καταδικου, πειρωμένου να συλλάβη την χείρα, ήν έγλίχετο. Άνδρες, γυναίκες, γέροντες και παιδιά έστρέφοντο περίξ αυτου έρεθίζοντες τον, ώθουντες τον, αναγκάζοντες τον να πράττη μυρίους έξελιγμούς και περιστροφάς, εκάστη των όποιων εδιπλασίαζε την ήλαρότητα και τας πανουργίας των. Τέλος ό Κάρολ άφῆκε κραυγήν θριάμβου, υπερτερήτασαν όλας των άλλων τας φωνάς· κατώρθωσε να συλλάβη τους λεπτοφυείς δακτύλους τής Ματθίλδης, τής νέας και ξανθῆς κόρης, και αποσπών με είδος τι παραφοράσ το κρατούν αυτημαλώτους τους οφθαλμούς του μανδήλιον, εδειξεν είς τους περισταμένους εν τόσοσ ακτινοβόλον πρόσωπον και περιλαμπόμενον υπό ευλαμιμονίας, ώστε όλη ή αίθουσα άντήχησεν από εν μακρόν ούρρα ενθουσιασμοϋ και χαράσ, πάντες δέ επλήσιασαν αυτομάτως όπως τῷ επιδαφιλεύσωσι τας εξακαρδίους και άδελφικάς προσήσεις των.»

«Η Ματθίλδη, καταπόρφυρος και δειλή, εσκώπα· αλλά το στάσιμόν της, αι ακτίνες τής χαράσ, αιτίνες έξεσπενδονίζοντο διά των ήμικλείων βλεφάρων της, έμαρτύρουσν αρκούντως ότι το ένστικτον, όδηγήσαν τον Κάρολον προς αυτην, ύπηρετήσεν αναποφεύκτως τα τρυφερώτερα της αισθήματα. «Η ήμέρα ετελείωσεν ώς ήρρησε, και ή σύμπτωσησ, το περιεργότερον των δεινών άφ' όσα δύναται να φαντασθῆ τις, συνώμωσε τόσοσ καλά μετα του έρωτος, ώστε ό δημάρχος ευρε κατάλληλον να διορθώση τα κονδύλιά του και να ανανεώση την μελάνην του, διά να καταστρώση είς το μητρών του την περι ήσ ό λόγος νεανύπανδρείαν.»

«Ο παράδοξος ούτος διά τυφλομυίας ύμέναιος δέν δύναται πλέον σήμερον να κάμη τόσοσ ευτυχείς, διότι ό χρόνος, καταστρέψας τα αρχαία εθίμα, απέσπασεν από τους οφθαλμούς του Έρωτος το κάλυμμα, και εδίδαξεν είς τους κατοίκους τής Μαρσθόρνης να λογαριάζουσν πρότερον καλώσ τα σκούδα των νέων, πριν αποφασίσουσν να δώσωσιν είς αυτούς τας χείρας των θυγατέρων των.»

B.

Τρία παρηλθον εκτοτε ετη, και επήρξετο ήδη ό χειμών.»

«Ο χειμών επανήρξετο με τας χιόνιας και με τους πάγους του, με τας τέρψεις και έορτάσ του διά τους μέν, και τας βασάνους του διά τους άλλους. Επίσης επανέφερε την περιοδικήν τυφλο-

μυϊαν του ύμεναίου, του καλού και αρχαίου του του φίλου, όστις έμειδία υπό την χρυσήν χλόην του, βλέπων χιλίους των φίλων του του παρελθόντος έτους στενάζοντας ήδη μετα τον μήνα του μέλιτος, τον τόσοσ έναγωνίως περιμενόμενον και τόσοσ ταχέως παρερχόμενον.»

«Όδοιπόρος τις, ένδεδυμένος κυανήν εσθήτητα φέρων δέ είς την κεφαλήν πύλον φαιόν και είς την χείρα όζώδη ράβδον, προωρισμένην διά να υποβοηθῆ το ταχύ βάδισμά του, ήκολούθει την όδον τής Μαρσθόρνης συνοδευόμενος υπό κυνός, όστις σάινων και άλλόμενος προεπορεύετο του κυρίου του. Φθάσας δέ πλησίον είδους τινός περιφράγματος, έγειρομένου εν τῷ μέσῳ λιθαδίου, διακρινομένου υπό τής μεγάλης όδοϋ, εσταμάτησε διά να αφήσῃ ελευθέραν την όδοον είς μικρόν τι ποιμνιον προβάτων, όπερ ήρχησε να παρατηρή με είδος μηχανικής προσοχής.»

— «Αί! φίλε, εκραξε προς τον όδηγόν του σκιρτώντος ποιμνίου, με κάνεις την χάριν να με είπης είς πύον ανήκουσν τα ζωα ταυτα;»

— Είς τον αγρονόμον τής Χούθης, αυθεντα.

— Και τί πράγμα είνε αυτη ή Χούθη;

— «Η μεγάλη εκείνη έπαυλις, τής όποιας βλέπετε έντευθεν καπνίζουσαν την ερυθράν και πνοδόγην.»

— Καλά· ό κύριός σου φαίνεται ότι γνωρίζει κάλλιστα την τέχνην του, και δέν φείδεται ούθενός μέσου διά να παχύνη τα πρόβατά του, καλλιεργών συγχρόνως και τας γαίας του· μα την πίστιν μου, πρέπει να ήνε δραστήριος εργάτης.»

«Ο ποιμήν ύψωσε την κεφαλήν είς σχῆμα ανανεύσεως, και απεκρίθη με το αποφθεγματικόν και θρηνώδες εκείνο ύφος, το όποιον λαμβάνουσιν οι αγρόται όσακίς ανακαλύπτουσι τας αδυναμίας των άνωτέρων των.»

— «Ο Μείνερ Κάρολ Βάν Ίρεν είνε το αφρόγαλα των ανθρωπων, φίλε· και ποτε βέβαια δέν επιθυμῶ να φορτόνω την συνεδησίμμου με μιαν συκοφαντίαν έναντίον του· άλλ' ίσα ίσα διότι όνομάζομαι Βέρνερ και ό άγιος Ιωσήφ ό Πάγκαλος είνε ό προστάτης μου, δέν ήμπορώ να υποφέρω ώστε ένας τίμιος ανθρωπος ως την ευγενίαν σας να αφίνεται να περιπίπτῃ είς πλάγην ως εκ των φαινομένων, και να νομίζῃ τον Μείνερ Κάρολ Βάν Ίρεν ως φιλόπονον και δραστήριον εργάτην.»

— Πλήν, τέλος πάντων... .

— Δέν έχει π λ ή ν και α λ λ ά... Τό μόνον αληθές είνε ότι ή κυρία μας — ένας άγγελος του ούρανοϋ, σας το βεβαιῶ έγώ ό Ιωσήφ Βέρνερ, — αφανίζεται από τον πολύν κόπον, ε-

νώ ό σύζυγός της απερνή τας ήμέρας του είς το να κρυπτανίζῃ το βιολίον του αντί να όδηγή το άροτρόν του, και ότι άνευ τής καλής μας Κυρίας ή Χούθη και όλαι αι ιδιοκτησίαι της ήθελον προ πολλού υπάγει να ένωθώσι με τους ήχους, τους όποιους ό Μείνερ Βάν Ίρεν παιζει επί τής ξύστρας του.»

— Λοιπόν, ό Κύριός σου είνε μουσικός; ήρωτησεν ό άγνωστος, κυριευθείς υπό περιεργείας ούχι άμικτου αληθούς τινός ένδιαφέροντος.»

— Καθώς λέγουσν τούλάχιστον, απεκρίθη ό βροσκός διατεινόνται μάλιστα ότι είνε έξοχος είς το είδος του. Το κατ' έμέ, έχω διά βέβαιον ότι είνε ό μεγαλύτερος όκηρός του χωρίου, και ότι ή σύζυγός του είνε μία άγια γυναίκα, ήτις υποφέρει έδώ το μαρτύριόν της... «Υγιαινε, φίλε!»

Είς τον τίτλον του φίλου, όν τῷ απένειμε δια δευτέραν φοράν ό ελευθερόστομος και αφελής χωρικός, ελαφρόν και παραδόξον μειδίαμα διαστειλε τα χείλη του άγνωστου, όστις εφαινετα πολλά όλίγον συνειθισμένος να ευρίσκη εαυτόν άντικείμενον παρομοίας οικειότητος.»

Εν τούτοις ό χωρικός εσπευδεν όλαισ δυνάμει να προφθάση το ποιμνión του, όπερ δέν ελαβε την ύπομονήν να περιμείνη το τέλος τής συνομιλίας, ήν περιεγράψαμεν. «Ο δέ όδοιπόρος, άφου εσκέφη επί μίαν στιγμήν, διευθύνη προς την έπαυλιν τής Χούθης, ενῶ λάμψις ευχαριστήτως και περιεργείας εφαιδρυνε την έμφορα φυσιογνωμίαν του, ούχι άμικτον σπανίας τινός ευγενείας μ' όλην την χονδρότητα των ένδυμάτων του.»

Φθάσας είς το πραύλιον τής χωρικής επαύλεως, εστάθη αϊφνης ως καρφωθείς είς την θέσιν του, ακούσας τους ήχους βιολίου τινός, φθάνοντος μέχρις αυτου και αναπέμποντος τόνους πλήρεις μελωδίας και θείας τινός ήδύτητος.»

Αναμφιβόλως θα ήτο προτευχή τις, ήν ό τεχνίτης απηύθυνε προς την Μουσάν του. Διέκρινέ τις εν αυτη τας όρμασ ενθουσιαστικής τινός ζέσεως, τας συστολάσ μιᾶς ψυχῆς παραφερομένης υπό τής πνοῆς τής ούρανιας έμπνεύσεως, και τας μαρμαρυγάσ του Ιεροϋ πυρός του θερμάνοντος την περιφέρουσαν το τόξον επί των δονιστικῶν χορδῶν του όργάνου χείρα.»

«Η υπεράνθρωπος αυτη μουσική διεπέρα την περιεγυμένην πάγην, ως ακτίς ήλιου εν ώρα νυκτός· ό αήρ ταραττόμενος εφαινετο εκχέων θλιβερόν τι παράπονον, και θρηνών εξ αγωνίας υπό τας παντοδύναμους προσπαθείας του μουσικοδιδασκάλου.»

— Προς Θεού! άνεκραξεν ό όδοιπόρος, τοιοϋτος μαρμαρίτης δέν είνε πρόπον να μένη τεθαμμένος

έντός μιᾶς ἐπαύλεως! τοιαύτη φαντασία δὲν πρέπει ποσῶς νὰ κατατήκεται, ξηραίνουμένη εἰς τοὺς κοινοτοῦς τῶν πεδιδόων! Θέλω ὥστε τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου νὰ ἐξισωθῆ κατὰ τὴν λαμπρότητα μὲ τὴν διάνοιάν του.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

Η ΖΗΛΟΤΤΗΛΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Ὁ ἐσπερας, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ παραστάτρια ἐμελλε νὰ ἐμφανισθῆ διὰ τελευταίαν φορὰν εἰς τὸ μελόδραμα, ἐκαλλωπίσθη εἰς τὸ ἴδιόν της μέγαρον ἐμπροσθεν τοῦ Ἰουλίου, τοῦ ζωγράφου, τὸν ὅποιον γνωρίζεις ἤτο δὲ ἐτόιμη πλέον, καὶ ἐμελλε νὰ παρουσιασθῆ εἰς τὴν σκηνὴν διὰ νὰ παραστήσῃ τὴν βασίλισσαν τῆς Βαθυλῶνος Σεμιράμιδα. Τόσον ὠραία ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχε φανῆ εἰς τὸν τεχνίτην! Ὁ στέφανος προσηρμύζετο ἐπὶ τοῦ μετώπου της ὡς ὁ ἥλιος εἰς τὸν οὐρανόν, τὰ δὲ δύο μεγάλα ὄμματα της ἐσπινθηροβόλουν ὑπὸ τὰς μελαίνινας βλέφαρίδας των ὡς ἀδάμαντες προσκεκολλημένοι εἰς γαγάτην ἢ λάμπουσα κόμη της διέγραφεν ἐπὶ τῶν ὠχρῶν παρειῶν της κομπύλην γραμμὴν, τὴν ὅποιαν ἐνόμιζες ὅτι αὐτὸς ὁ Παφαῖλ ἐσχέδιασε· μειοδίκα ἄρατον ἐπικάθητο ἐπὶ τῆς ἐρυθρᾶς ταινίας τῶν χειλέων της· τὰ πάντα ἐν ἑνὶ λόγῳ ἦσαν χάρις καὶ ποιήσις ἐν αὐτῇ. Ὁ Ἰούλιος, βλέπων τὴν Σορσίνην, δὲν ἤτο πλέον κύριος ἑαυτοῦ. . . Πόσα βλέμματα ἐμελλον νὰ τὴν ἴδωτι! . . . Διὰ τί νὰ μὴν ἐχρῆδη τὰ ἀναγκαῖα τῆς τέχνης του, ὥστε νὰ παραστήσῃ ἐν τῷ ἄμα διὰ γραφίδος τὸ διαθυλλούμενον κάλλος; . . . Θέρμη κατέλαθεν αὐτὸν, ἡ διπλῆ θέρμη τῆς ζηλοτυπίας καὶ τοῦ ζωγραφικοῦ οἴστρου, τὸ φρικῶδες τοῦτο νόσημα, ὅπερ κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ μεταβάλλῃ τὴν φύσιν του καὶ νὰ γίνεταί ἡμίθεος ἢ δαίμων.

— Ἀλλ' ὁ Ἰούλιος;

— Εἶσαι ἰδική μου πλέον! τῆ εἶπεν.

— Ὀλίγη ὑπομονή ὁμως, Ἰούλιε! τῷ ἀπακρίθη αὐτῇ· σὲ ζητῶ μίαν ἡμέραν ἀκόμη! . . . σὲ ἴκετεύω!

— Μίαν ἡμέραν ἀκόμη; Πόσον ματαιόφρων εἶσαι, Σορσίνη, νὰ ἀποβλέπῃς μᾶλλον εἰς τὴν δόξαν σου παρὰ εἰς τὴν ἀγάπην μου!

— Διὰ τί, Ἰούλιε, μὲ ὀμιλεῖς κατ'αὐτὸν τὸν τρόπον; Ναι, χάρισόν με ἀκόμη καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέραν, ἥτις εἶνε ἡ τελευταία τοῦ ἐνδόξου στα-

δίου μου. Ἐδώσα τὸν λόγον μου εἰς τὸ κοινόν καὶ πρέπει νὰ τὸν φυλάξω· ἀφοῦ δὲ παραστήσω εἶμαι πάντῃ ἰδική σου.

— Ὁ νέος εἴμινεν ἀλαλός, ἔφερε δὲ μόνον τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου ὡς ὑπὸ αἰφνιδίως φωτισθεῖς ἰδέας.

— Πηγαίνομεν; ἠρώτησεν ἡ νέα· ἀλλ' οὐδαμῶς ἀπόκρισις.

— Ὡς αὐτόματα δὲ κατέβησαν ἀμρότεροι τὴν κλίμακα. Ἀμαξία ἔτατο παρὰ τὴν θυραν τοῦ μεγάρου· καθ' ἣν δὲ στιγμὴν εἰσῆρχοντο εἰς αὐτὴν, ὁ Ἰούλιος ἐψηθύρισε λέξεις τινὰς εἰς τὸ οὖς τοῦ ἀμαξηλάτου, καὶ τὸ ὄχημα ἐκυλίσθη ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου μὲ ταχύτητα πτηνοῦ.

— Ἀλλὰ ποῦ μὲ πηγαίνεις, Ἰούλιε; ἀνεβόησεν ἡ Σορσίνη μετὰ ταραχῆς. Αὐτὸς ὁ δρόμος δὲν φέρει εἰς τὸ θέατρον! ὄλη ἡ πόλις μὲ προσμένει ἐκεῖ, καὶ ἡμεῖς εἴμεθα εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Ποπεστάτου, πλησίον τοῦ ἐργασταρίου σου.

— Ὁ ζωγράφος εἴμινεν ἄφωνος· ὅτε δὲ ἐστάθη τὸ ὄχημα, μετέφερε τὴν μὲ ἄνθη καὶ πολυτίμους λίθους κεκοσμημένην ταύτην γυναῖκα ἐντὸς πενήγρου ὀωματίου.

— Καὶ τώρα τί λέγουν εἰς τὸ θέατρον, Θεέ μου! ἀνέκραξεν ἡ παραστάτρια. Τί θὰ εἴπῃ ὄλη ἡ Βρεσκία; τί θὰ εἴπῃ ἡ Βολωνία, ἡ Νεάπολις; Ἀχ, Ἰούλιε! μοὶ ἀφαιρεῖς τὸν καρπὸν δεκαετοῦς κόπου!

— Ἀλλὰ τί χρειάζονται, Σορσίνη μου, αὐταὶ αἱ ματαιοδοξίαι; Τρεῖς χιλιάδες χεῖρες ἐμελλον νὰ σὲ χειροκροτήσωσιν ἀπόψε καὶ νὰ σοὶ βίψωσι στεφάνους· καὶ ἐγὼ. . . ἐγὼ ὁ δυστυχὴς νὰ παραδέρω ὄλην τὴν νύκτα εἰς τὴν κλίνην μου! Τόσοι ἄλλοι νὰ μεθύσωσιν ἀπὸ τὰ μαγευτικὰ θελγητρά σου, καὶ ἐγὼ. . . Ἡ ζηλοτυπία νὰ μοὺ κατασπαράτῃ τὰ σπλάγγνα! . . . Κύτταξε, κύτταξε, Σορσίνη. Ἐπὶ τοῦ ὀκρίβαντος τοῦτου κείται μία ἀτελείωτος ζωγραφία, τὸ μαρτύριον τῆς Ἁγίας Κικηλίας· οἱ δῆμοι καὶ τὰ βασανιστήρια ἐγειναν, ἀλλὰ λείπει ἡ παρθένος. Πρέπει σὺ, Σορσίνη, νὰ γίνῃς αὐτὴ ἡ παρθένος, καὶ θὰ σὲ κάμω νὰ ζῆς διὰ παντός ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν εἰκόνα, ἐσὲ καὶ αὐτὰ τὰ μεγάλα μαύρα ὀμμάτιά σου καὶ αὐτὰ τὰ ἄνθη σου.

— Λανθάνουσαι ὁμως, Ἰούλιε! σὺ χρειάζεσαι ἁγίαν, καὶ ὄχι γυναῖκα τοῦ θεάτρου· ἔχεις ἀνάγκην ἀπὸ παθήματα καὶ ἀπὸ φωνᾶς, καὶ ἐγὼ ὀμοιάζω τὸ ἀγαλμα τῆς ἡδυπαθείας μὲ αὐτὰ τὰ ἄνθη καὶ τοὺς ἀδάμαντας.

— Αὐτὸ νὰ ἦνε τὸ μόνον ἐμπόδιόν μας. . . Εὐθὺς, κάτω αὐτὸς ὁ χρυσὸς καὶ αὐτοὶ οἱ στέφανοι!

— Ἀλλ' ἐγὼ καὶ πάλιν δὲν εἶμαι ἡ Χριστιανὴ παρθένος! Κύτταξε αὐτὴν τὴν βασιλικὴν πορφύραν. . . εἶμαι ἡ σύζυγος τοῦ Ἀστυρίου.

— Κάτω λοιπὸν καὶ αὐτὴ ἡ πορφύρα, αὐταὶ αἱ καρφίδες, αὐτὴ ἡ ἀδάμαντίνη πόρπη, καὶ αὐτὴ ἡ χρυσὴ ζώνη· κόψε τὸν σφιγκτήρα καὶ τὰς θηλάσας!

— Καὶ αἱ χεῖρές του ἐξετέλουν βαναύσως τὴν ἰδίαν του διαταγὴν.

— Ἀλλὰ μήπως διὰ τοῦτο θὰ ῥῆμαι ὀλιγώτερον κοσμική; μήπως θὰ ὀμοιάζω περισσότερον τὴν μάκρυνά σου;

— Οἱ δῆμοι ἔρχονται μὲ ὄλα των τὰ βασανιστήρια· πόσον ὠραία θὰ φαίνεσαι βασανιζομένη!

— Πλὴν ἡ πνοὴ τῆς ψυχῆς μου, Ἰούλιε, δὲν πετᾶ εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου.

— Πρέπει λοιπὸν νὰ τὴν μεταφέρῃς εἰς τὸν Χριστόν· ἰδοὺ οἱ δῆμοι! συλλογίσου ὅτι εἶνε αὐτοῦ ἐμπρός σου· ἐξάπλωσε καὶ τὰς δύο σου χεῖρας διὰ νὰ σὲ ἀλυσωδέσουν. . . Στάσου! τώρα θὰ σὲ προσηλώσουν εἰς αὐτὸν τὸν στύλον. . . Φωνάζεις; κλαίεις; Τὸ ἀλαβαστρινόν σου σῶμα κοκκινίζει ἀπὸ τὰς μαστιγὰς των; . . . Ἀ! πόσον ὠραία εἶσαι τοιουτοτρόπως, πόσον ὠραία! »

— Μὴ τὴν ἐδῶσε τῶντι; ἠρώτησε μετ' ἐκπλήξεως ὁ λοχαγὸς Ἑβραϊκός.

— Ὅχι, μόνον τὴν ἐδῶσε, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμασίγησε σκληρῶς· καὶ τοιουτοτρόπως τὴν ἐξωγράφει ταύτοχροῶς, ὡχρὸς ὡς ὁ θάνατος, ἔχων τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ὀρθωμένας καὶ ἐκτὸς ἑαυτοῦ ἐκ τῆς παραφροσύνης του.

— Ἀθλία γύναι! ἀνέκραξεν ὁ ἀξιωματικός.

— Εἶπε μᾶλλον, ἀθλίε ζωγράφει! » Ἐπασχεν ὁ δυστυχὴς χειρότερα ἀπὸ αὐτὴν. Τὴν εἶχε κάμει μάρτυρα, ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ἐν τῇ παραφορᾷ του μετεβλήθη εἰς ὑπέρτερον τοῦ Ἐπαύρου τῆς Ρώμης, καὶ ὑπελάμβανε πραγματικῶς τὴν Σορσίνην ὡς ἁγίαν Κικηλίαν. « Εὐθὺς, ἐφώνησεν, ὀμολόγησον ὅτι ὁ Καῖσαρ εἶνε θεὸς καὶ ἀρνήσου τὸν Νιζωραῖον, ἢ μέλλεις νὰ ἀποθάνῃς μετ' ἡμέραν θάνατον! . . . Ἰδοὺ, ἦναψαν τὸ πῦρ. . . ἐκοκκίνησαν τὰ σίδηρα. . . ζωντανὴν θὰ σὲ καύσουν! . . . Ἀρνῆθητι τὸν Ἐσταυρωμένον. . . ἀλλως, θὰ σὲ διαμελίσωσιν εἰς τέσσαρα! »

— Ἡ δὲ νέα ἔκειτο ὡς ἀναίσθητος ἀπὸ πετῶν ἀλγηδόων καὶ τῆς ἀγωνίας.

— Ποτὲ δὲν σὲ εἶδον τόσον ὠραίαν, Σορσίνη· ἀλλὰ πόσον ὠραιότερα θὰ ῥῆσαι ὅταν σὲ σταυρώσουν! Θὰ παρασταθῇς ὡς τεράστιον φαινόμενον τῆς τέχνης. . . Εἰς τὸν σταυρὸν λοιπὸν ἀμέσως, εἰς τὸν σταυρὸν!

— Ἐλεος, Ἰούλιε! εἶπε μετὰ ἐκλειπούσης φωνῆς ἡ λειποθυμοῦσα Σορσίνη.

— Ὅχι! ποσῶς ἐλεος! Εἰς τὸν σταυρὸν, εἰς τὸν σταυρὸν! »

Καὶ εἰς τὴν φοβερὰν ταύτην ἐξαψιν, ἡ μᾶλλον τὴν λύσαν τῆς παραφροσύνης του, λαβὼν σφύραν καὶ ἥλους, ἐκάρφωσεν ἀνηλεῶς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας αὐτῆς ἐπὶ τινος σανίδος.

— Ἀρκεῖ, πρὸς Θεοῦ! Τί τρομερὰς ἱστορίας μὲ διηγεῖσαι, ἄνθρωπε! ἀνέκραξεν ὁ ἀξιωματικὸς· ψυχρὸς δὲ ἰδρῶς ἔρρεεν ἀπὸ τοῦ μετώπου του. . . Εἶσαι πνεῦμα τῆς ἀβύσσου, καὶ ἥλθες νὰ ταράξῃς τὴν φαιδρότητα, τὴν ὅποιαν μὲ ἐπροξένησες μὲ αὐτὸ τὸ ποτόν σου;

— Περιμένε νὰ ἀκούσῃς τὴν λύσιν τοῦ ὄλου δράματος.

— Ὅχι! ἄς μὴ γίνῃ πλέον λόγος περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης· ἡ ψυχὴ μου εἶνε περίλυπος ἕως θανάτου. Ἥλθον ἐδῶ νὰ διασκεδάσω ὀλίγον, καὶ σὺ μοὺ ἐπλήγωσας τὴν καρδίαν.

— Δὲν θέλεις λοιπὸν νὰ μάθῃς πῶς ἡ Σορσίνη ἐρρίβθη εἰς τὴν θάλασσαν;

— Πῶς! τί εἶπες;

— Ναι, ναί! οὕτως ἐσταυρωμένην, αἱματόφροντον καὶ σχεδὸν πνέουσαν τὰ λοιπὰ ἔχων ἐμπροσθέν του τὴν Σορσίνην ὁ Ἰούλιος, τὴν ἐξωγράφει μὲ τραγικὴν καὶ ἐξαλλὸν χαρὰν, ἐκ δὲ τῆς παραφορᾶς του ἐνόμιζεν ὅτι αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπέτων. Ἐμελλε νὰ κάμῃ ἀριστοῦργημα ὡς καὶ αὐτὴν τὴν τελευταίαν πνοὴν της, τὴν ἐπιθάνατον ἀγωνίαν της ἐπροσπάθει νὰ παραστήσῃ διὰ τῆς γραφίδος. Ἀφοῦ δὲ μετὰ ἀδιάκοπον ἐργασίαν ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον τῆς Ἁγίας Κικηλίας ὁ Ἰούλιος, τὴν μὲν ζωγραφίαν ἔστειλεν εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Βρεσκίας ἀνυπόγραφον, τὸ δὲ σῶμα τῆς Σορσίνης καταβιβάσας ἀπὸ τοῦ σταυροῦ τὸ ἔθεσεν εἰς τὰ πλάγια τοῦ ἵππου του, καὶ φέρων αὐτὸ κατ'εὐθείαν τὸ ἐρρίβεν εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.

— Τὸ φονικὸν πνεῦμα τοῦ Σαιξπηρου δὲν ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ τοιαῦτα τεράστια πράγματα. Αὐτὸς ὁ Ἰούλιος πρέπει νὰ ἦτο ἀνθρωπόμορφον θηρίον!

— Πρέπει μᾶλλον νὰ τὸν τακνίξῃς διὰ τὴν ἀθλίαν του παραφροσύνην.

— Καὶ δεικνύεις συμπάθειαν εἰς τοιοῦτον τέρας;

— Τὸν λυποῦμαι τῶντι.

— Καὶ τί ἀπέγεινεν αὐτὸς ἐκτοτε;

— Ἀ! εἶνε διὰ νὰ τὸν κλαίῃ τις. Κατ'ἀρχὰς ἐδόθη εἰς ἀλλοκότους τρέλλας μὲ αἶμα ψυχρὸν καὶ ἀπαθές, ἄλλο ἔργον δὲν εἶχεν εἰμὴ νὰ ζητῇ

έν γένει τὰς τραγωδιστρίας τοῦ θεάτρου· εἰς δὲ λαὸς ὁμῶς εὐρίσκειν ἀηδίαν καὶ ἀπελπισίαν. Τρομερὸν φάντασμα, ἡ σκιά τῆς Σορσίνης, ἀνωρθοῦτο πάντοτε ἐμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ τῷ ἐφαίνετο ἀπαράλλακτως τοιαύτη ὡς ἦτο εἰς τὸ ἐργαστάσιόν του. . . "Ἐχεις ὁμῶς δίκαιον, λοχαγέ· ἀς ἀφήσωμεν πλέον αὐτὴν τὴν τρομερὰν ἱστορίαν, καὶ ἀς πῖωμεν.

— "Ὁχι! δὲν ἔχω πλέον ὄρεξιν νὰ πῖω. Αἰσθάνομαι μεγάλην ἀτονίαν εἰς τὸ σῶμα. . . ἡ ἱστορία σου με ἐνέκρωσεν. Αὐτὸς ὁ ζωγράφος ποῦ νὰ ἦνε ἄρα γὰρ τῶρα;

— Καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀγνοεῖ· πρέπει ὁμῶς νὰ ᾔνε παντοῦ, ὅπου εὐρίσκειται ἡ ἀνάμνησις τῆς πράγματι τῆς Σορσίνης.

— Φρικώδη πράγματα καὶ ἀλλόκοτα!

— Ἀλλόκοτα τῶνόντι. "Ἀκουσον ὁμῶς καὶ τὸ ἰδικόν μου ἐπεισόδιον. Εἶπον μίαν ἡμέραν εἰς τὸν πτωχὸν Ἰούλιον ὅτι, « Ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον ἡ Σεμίραμις σου ἐπροτίμησεν εἰς τὸ ἀγροκήπιον Μοντεφιάνσκον, ἔλαβεν ἀπὸ αὐτὴν ἕν ἀνθος καὶ ἕν δακτυλίδιον, τὸ ὅποιον ἔχει ἔκτοτε κρεμασμένον ὡς φυλακτὸν εἰς τὸ στῆθος του. » Ἀπὸ ἐκείνης δὲ τῆς ὥρας ὁ τεχνίτης οὔτε στιγμήν δὲν ἔχασε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος τῷ ἐστέρησε τὴν εὐτυχίαν του.

Ταῦτα δὲ εἶπεν ὁ τὸν μέλανα ἐπενδύτην φερῶν μετὰ τρεμούσης φωνῆς, καὶ ἄγρια ἐξακοντίζων βλέμματα πρὸς τὸν ἀξιωματικόν. Πάραυτα δὲ ὁ μέχρι τοῦδε περικαλύπτων τὸν ἀξιωματικὸν πέπλος ἀφῆρέθη, καὶ μετὰ λύσσης οὗτος ἀνιστάμενος ἀμέσως,

« Εἶσαι λοιπὸν ὁ φονεὺς τῆς Σορσίνης; ἀνέκραξεν· εἶσαι ὁ Ἰούλιος! Τέσσαρα ἔτη ὁ μέλας ἐπενδύτης σου με ἰγνηλατεῖ ὡς ὀλέθριον φάντασμα· ἀλλ' ἤλθεν ἡ ὥρα νὰ λυτρωθῶ ἀπὸ τὸ πονηρὸν αὐτὸ πνεῦμα. Εἶπέ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ καφενεῖου νὰ σοὶ φέρωσι μίαν σπάθην!

Ἀλλ' ὁ Ἰούλιος μετ' ἀπεριγράπτου γαλήνης, « Ἄς ζητήσωμεν καλῆτερον, εἶπε, καὶ ἄλλην φιάλην, καὶ ἀς πῖωμεν ἀκόμη, λοχαγέ!

— Δὲν σε φθάνει ὅτι εἶσαι φονεὺς, ἀλλὰ θέλεις νὰ δείξῃς ὅτι εἶσαι καὶ ἀνανδρός; Τὸ αἷμα τῆς Σορσίνης βοᾷ κατὰ σοῦ, καὶ δὲν ἤξεύρω τί με ἐμποδίζει τοῦ νὰ χύσω ταύτην τὴν στιγμήν με αὐτὴν τὴν σπάθην καὶ τὸ ἰδικόν σου! Ἦσο λοιπὸν ἱκανὸς νὰ θανατώσῃς τὸ ἀθῶον ἐκεῖνο πλάσμα, καὶ τώρα δὲν θέλεις νὰ κτυπηθῶμεν;

— Νὰ κτυπηθῶμεν; εἶπε μετὰ σαρδωνίου γέλωτος ὁ Ἰούλιος, νὰ κτυπηθῶμεν! εἶπέ μάλ-λον νὰ συγχωρηθῶμεν. Ὁ οἶνος, τὸν ὅποιον ἀπὸ

δύο ὡρῶν πῖνομεν, εἶνε φαρμακευμένος. . . .

Καὶ δύο ψυχρῶραγοῦντα σώματα ἐκτάδην ἐκινετο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, κινουῦντα ἐφ' ἱκανὴν ὠρὰν τόνοικτον καὶ τὸν ἔλαιον τῶν διαβαινόντων.

Γ. Δ. Α.

ΕΦΕΥΡΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

(Ἐρανίσματα ἐκ διαφόρων πηγῶν).

ΑΜΑΞΙΑ.

Ἡ ἀμαξία εἶνε μία ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων εφευρέσεων, χρωστούμενη εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας· φαίνεται ὁμῶς ὅτι δὲν ἦτο τὸσον πολὺ χροστὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, διότι οἱ Ῥωμαεὶ πόδες τῶν ἡρώων ἐκείνων ἦσαν πολὺ καλὰ εἰς θέσιν νὰ μεταφέρωσιν αὐτοὺς παντοῦ ὅπου ἤθελον καὶ ἄνευ τῆς βοήθειας ἀμάξης.

Μεταγενεστέρως δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὴν καταγωγὴν τῶν ἀμαξῶν προερχομένην ἐξ Ἰταλίας· Ἡ πρώτη κρεμαστὴ ἀμαξία, περὶ ἧς γίνεται λόγος ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἦτο ἡ τῆς Ἰσαβέλλας ἐκ Βαυαρίας, ὅτε τῷ 1405 εἰσήχθητο πανηγυρικῶς εἰς Παρισίους. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης αἱ γυναῖκες, καὶ ἰδίως αἱ βασιλίσσαι, ἐφέροντο ἐπὶ φορέων, ὅταν δὲν ἐπέβαινον ἵππων ὡς οἱ ἄνδρες ἢ δὲν ἐκάθηντο ὀπισθεν τῶν ἵππων μετ' αὐτῶν, ὅπερ ἦτο τότε τοῦ συρμοῦ. Ἐπὶ Φραγκίσκου Α' τρεῖς ἀμαξίαι ὑπῆρχον μόνον εἰς Παρισίους, τῆς βασιλίσσης, τῆς πρώτης Κυρίας τῆς τιμῆς καὶ τοῦ στρατάρχου Μποά-Δωφὲν, ὅστις, καθὸ λίαν πολύσαρκος, ἐπειδὴ οὔτε νὰ ἱππεύσῃ οὔτε πεζὸς νὰ περιπατῇ ἠδύνατο, ἐχειροκρότησε διὰ τὴν ἐφεύρεσιν ταύτην, καὶ ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος συνεργήσας εἰς τὸ νὰ ἐπεκταθῇ ἡ χρῆσις τῶν ἀμαξῶν. Τῷ 1640 ὁ Χριστόφορος Θοῦ, πρῶτος πρόεδρος τοῦ Κοινοβουλίου τῶν Παρισίων, προσβλήθεις ὑπὸ ὑπερβολικῆς ἀρθροίτιδος, παρήγγειλε τὴν κατασκευὴν ἀμάξης· εἶνε δὲ ὁ πρῶτος ἰδιώτης, εἰς ὃν ἐπετράπη τοιαύτη πολυτέλεια, ἐνῶ ἡ γυνὴ του ἠκολούθει ἔφιππος ὀπισθεν τοῦ ὀχήματος.

Τῷ 1586 αἱ Κύριαι καὶ αἱ Κυρίαί τῆς αὐλῆς Ἐβρῆκου τοῦ Γ' ἤρχοντο εἰς τὸ Λουδβρον ἔφιπποι, Ἐβρῆκος δὲ ὁ Δ' μίαν μόνην ἀμαξίαν εἶχε δι' αὐτὸν καὶ τὴν σύζυγόν του, καὶ μίαν ἡμέραν ὅτε ἐπεσκευάζετο δὲν ἠδυνήθη νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ὄπλοστάσιον διὰ νὰ ἴδῃ τὸν φίλον του Σουλλῦ

πάσχοντα. Ὁ Δοῦξ τοῦ Ἑπερῶν ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος, ὅστις τῷ 1607 εἰσήλθεν ἐφ' ἀμάξης εἰς τὸ Λουδβρον· τιμὴ, ἧτις βραδύτερον ἀπενεμήθη καὶ εἰς τὸν Σουλλῦ ἐνεκα τῆς πασχούσης υἰείας του.

Ἀλλ' ἡ κατασκευὴ τῶν ἀμαξῶν τούτων ἦτο ἀθλία καὶ ὁμοίαζε μετὰ τὴν τῶν ταχυδρομικῶν, ἀντὶ δὲ ὑάλων εἶχον αὐλαίας καὶ εἰς τὴν θύραν δερμάτινον τι παραπέτασμα, τὸ ὁποῖον ἐπρεπέτις νὰ καταβιβᾷσῃ διὰ νὰ εἰσέλθῃ· ὅταν δὲ ὁ καιρὸς ἠνάγκασε νὰ κλείσωσιν αὐτά, ἐπεκράτει σκότος φηλαρητόν. Τοιαύτη θὰ ἦτο ἀναντιβρήτως καὶ ἡ ἀμαξία, ἐντὸς τῆς ὁποίας Ἐβρῆκος ὁ Δ' ἐφονεύθη. Ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας Λουδοβίκου τοῦ Δ', ὁ στρατάρχης Βασσομπιέρρος πρῶτος κατεσκεύασε μικρὰν ἀμαξίαν μετὰ ὑάλους. Πλὴν καὶ οὕτω ἡ χρῆσις τῶν δὲ εἶχε καταστῆ κοινή, καὶ ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' τῷ 1638 ἠριθμοῦντο εἰς Παρισίους μόλις τριακόσαιο ἀμαξίαι, αἱ δὲ αὐλικαὶ οἱ μὴ πάσχοντες ἐξήκολούθουν νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὰς ἐπισκέψεις καὶ εἰς τὸ παλάτιον ἔφιπποι. Ἐπὶ δὲ τῆς ἐποχῆς τοῦ βασιλέως τούτου, ἐποχῆς τῆς πολυτελείας καὶ ἠδουπαθείας, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀμαξῶν ἠξηθήθη μεγάλην, καὶ τὰ ὀχήματα ἀπέβησαν ἀληθῆ οἰκήματα, συρόμενα ὑπὸ τεσσάρων ἢ ἕξ ἵππων. Ἐκτοτε δὲ ὄλονεν πρόεθι εἰς αὐξήσιν ἡ χρῆσις αὐτῶν, ἕως οὗ σήμεραν ἐφθασεν εἰς τὸ μὴ περαιτέρω· διότι εἰς μὲν τοὺς Παρισίους ἐν διαστήματι εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν ἐκάστην τῶν κυριωτέρων ὁδῶν διερχοῦνται 10,000 ὀχήματα παντὸς σχήματος, ἐν δὲ τῇ Ἀγγλίᾳ ἀριθμοῦνται ὑπὲρ τὰ 800 καθ' ὄραν τὰ διερχόμενα τὴν ὁδὸν τοῦ βασιλικῆς θεάτρου, καὶ 15,000 τὴν ἡμέραν τὰ διερχόμενα τὴν γέφυραν τοῦ Λουδίνου.

Ἡ τῶν Ἀσιατῶν πρὸς τὰς ἀμάξας ἀποστροφὴ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἦτο ἀνίκητος. Ὅτε τῷ 1715 ὁ πρέσβυς τῆς Περσίας ἤλθεν εἰς Γαλλίαν, ἐπέμενε νὰ εἰσέλθῃ εἰς Παρισίους ἔφιππος· ἐδέησε δὲ σχεδὸν νὰ μεταχειρισθῶσι βίαν διὰ νὰ τὸν θέσωσιν ἐντὸς ἀμάξης βασιλικῆς μεθ' ἐνὸς στρατάρχου καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ τῶν πρέσβων· ἔλεγε δὲ ὅτι ἡ θρησκεία του τῷ ἀπηγόρευε νὰ ἐγκλεισθῇ ἐντὸς ἐνὸς κιβωτίου καὶ μάλιστα μετὰ Χριστιανῶν. Ἄλλος δὲ τις πρέσβυς Πέρσης τὴν αὐτὴν ἀποστροφὴν ὠμολόγει διὰ τὰς ἀμάξας· ὅταν δὲ ἠναγκάσθη νὰ εἰσέλθῃ ὡς τοιοῦτος εἰς Λουδβρον ἐφ' ἀμάξης, ἔλεγε ὅτι ἡ εἰσοδὸς του ὁμοίως μᾶλλον μετὰ τὴν ἀφίξιν δέματός τινοςπραγματικῶν παρὰ μετὰ ὑπόδωχὴν πρέσβευος.

Ἡ δὲ ἴσως ἀποστροφὴ εἰς τὴν ἀμαξίαν ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν ἀπὸ τῆς ἀμαξίας ἀποστροφῆς ἦτο ἀνίκητος. Ὅτε τῷ 1715 ὁ πρέσβυς τῆς Περσίας ἤλθεν εἰς Γαλλίαν, ἐπέμενε νὰ εἰσέλθῃ εἰς Παρισίους ἔφιππος· ἐδέησε δὲ σχεδὸν νὰ μεταχειρισθῶσι βίαν διὰ νὰ τὸν θέσωσιν ἐντὸς ἀμάξης βασιλικῆς μεθ' ἐνὸς στρατάρχου καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ τῶν πρέσβων· ἔλεγε δὲ ὅτι ἡ θρησκεία του τῷ ἀπηγόρευε νὰ ἐγκλεισθῇ ἐντὸς ἐνὸς κιβωτίου καὶ μάλιστα μετὰ Χριστιανῶν. Ἄλλος δὲ τις πρέσβυς Πέρσης τὴν αὐτὴν ἀποστροφὴν ὠμολόγει διὰ τὰς ἀμάξας· ὅταν δὲ ἠναγκάσθη νὰ εἰσέλθῃ ὡς τοιοῦτος εἰς Λουδβρον ἐφ' ἀμάξης, ἔλεγε ὅτι ἡ εἰσοδὸς του ὁμοίως μᾶλλον μετὰ τὴν ἀφίξιν δέματός τινοςπραγματικῶν παρὰ μετὰ ὑπόδωχὴν πρέσβευος.

P.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΠΟΛΙΝ ΤΗΣ ΠΑΜΦΥΛΙΑΣ ΠΕΡΓΗΝ.

ΠΡΑΣΤΙς, καὶ μικρὰς ἔχων γνώσεις τῆς γεωγραφίας, ἤκουσε συνεχῶς ἀναφερόμενον τὸ ἐν τῇ Μικρῇ Ἀσίᾳ Παμφύλιον πέλαγος, ἀπὸ τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας Παμφυλίας, ἧτις, κειμένη μετὰ Κιλικίας καὶ Λυδίας, εἶνε μία τῶν περιφημοτέρων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐπαρχιῶν διὰ τὰ πολλοῦ λόγου ἀξία ἐρεείπιότητος. Τὸ πάλαι ἤμαξεν ἡ ἐπαρχία αὕτη, δεκαπέντε ἔχουσα ἀξιολόγους πόλεις. Ἀλλ' ἤδη ἐκ πασῶν τούτων μόνον ἡ παραθαλάσσιος Ἀττάλεια ἀκμαίνει, κέντρον οὐχὶ εὐκαταφρονήτου ἐμπορίου καὶ ἀρκετὰ πολυπληθές· αἱ δὲ λοιπαὶ ἢ μετεβλήθησαν εἰς εὐτελεῖς καὶ ταπεινάς κωμοπόλεις, ἢ κείνται κατερειπωμένα ὑπὸ τοῦ καταστρεπτικοῦ δρεπάνου τοῦ χρόνου.

Ξενιζόμενός ποτε εἰς Ἀττάλειαν, ἠθέλησα μίαν τῶν ἡμερῶν νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν ἀρχαίαν πόλιν Πέργην, κειμένην ἐπὶ τοῦ Κέτρου ποταμοῦ, σχηματίζοντος παρ' αὐτὴν μικρὸν λιμῆνα Πυργι λεγόμενον σήμερον. Ὅτι δὲ μετὰ παρέκκλισεν εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν τῆς μικρᾶς ταύτης ἐκδρομῆς, ἦτο ὅπως ἐπισκεφθῶ τὰ ἐρείπια τοῦ πάλαι ποτὲ περιφήμου ναοῦ τῆς Περγιασίας Ἀρτεμίδος.

Τῆς ἀποφάσεως γενομένης, ἐκινήσαμεν πέντε ἡμεῖς οἱ φιλαρχαιολόγοι, ὄλοι ἔφιπποι καὶ ὑπὸ δύο συνοδευμένοι ὑπηρετῶν, ὀδηγοῦντων ἡμῶν φέρουσιν μικρὰν σκητὴν καὶ τὰς ζωτροφίας μας. Ἦτο ἡ 9 Ἀπριλίου τοῦ 1850 ἔτους, ἡμέρα Δευτέρα. Εἰς δὲ ἐκ τῶν τῆς συνοδείας ἡμῶν, καθὸ ἔχων ἰδικὴν γνῶσιν τῶν μερῶν ἐκείνων, προσπορεύετο, μύων ἡμᾶς εἰς πᾶν ὅ,τι προσέβαλλε τὴν περιέργειάν μας, καὶ ὄλον κικέρωνος τῆς ξεναγοῦ ἐκπληρῶν καθήκοντα.

Οἱ κῆποι τῶν προαστείων τῆς Ἀτταλείας δι-αρκούσι μίαν ὥραν· τσαούτην κατηναλώσαμεν ἕως οὗ ἀπὸ τῆς γλοσηφόρου ὁδοῦ, ἦν μέχρι τοῦδε ἠκολουθοῦμεν, ἐξήλθομεν εἰς τὴν ἀνεμμένην πεδιάδα. Ὀδεύομεν πάντοτε πρὸς ἀνατολάς, ἔχοντες ἐκ δεξιῶν μὲν τὴν εὐαφρῶς κυματίζουσαν θάλασσαν, ἀριστερόθεν δὲ τὰς χιονοσκεπέστους κορυφὰς τοῦ Ταύρου.

Ἐξήκολουθοῦμεν ὀδεύοντες ἐπὶ δύο ἡ τρεῖς ὡρας ἐντὸς τῆς πεδιάδος ταύτης, χωρὶς ἄλλο νὰ βλέπωμεν εἰμὴ ἀγέλας βοῶν καὶ ποιμνία προβάτων, κάποτε δὲ ἠλιοκαυμένην τὴν ὄψιν ἐχούσας ποιμενίδας. Ἀνεπαισθήτως ἡ ξηρὰ καὶ γυμνὴ πεδιάς ἡμῶν ἐφάνη καταστῶντος ὑπὸ μι-

κρῶν δασυδριδίων, καὶ μετ' ὀλίγον εὐσηρῶμεθα εἰς συνηρηφῆ δασυδριδίων καὶ καλαμῶνα. Ἄλλ' αἰφνης βοῆ ὑπόκωφος, ὡς πολλῶν ἀνθρώπων μακρὰν μαχόμενων, προσέβαλλε τὰ ὄτα μας, καὶ ἐνομίζομεν ὅτι ἡ γῆ ἐσειέτο ὑποβρυγίως.

Ἄδύνατον νὰ παραστήσω διὰ λόγων τὸ αἴσθημα φόβου ἠνωμένου μετ' ἐκπλήξεως, ὅπερ μετέλαβεν εἰς τὴν αἰφνίδιον θῆαν ἀπεράντου ὕδατος, ἀπλούμενου ὀπισθεν τοῦ σωροῦ ἐκείνου τῶν δένδρων.

« Τί εἶνε ταῦτο; ἠρώτησα· ἐγὼ ἐνόμιζον ὅτι ἀπῆλθον ὀπίσω ἡμῶν τὴν θάλασσαν, καὶ τὴν εὐρίσκομεν αἰφνης!

— Εἶνε ὁ ποταμὸς Κέστρος, μοὶ ἀπήντησεν ὁ ὁδηγός μου.

— Τί λέγεις; ἐκραξά· ἀλλ' αὐτὸ δὲν λέγεται πλέον ποταμός· αὐτὸ καταντᾷ εἶδος θαλάσσης!

Καὶ τῶντι, ἂν ἦτο τρόπος νὰ ἀφελῶσιν ἐντός αὐτοῦ μεγάλα πλοῖα, θὰ ἐπλεον ἀνέτως. Καὶ τὸν ποταμὸν τοῦτον ἔπρεπε νὰ διαβῶμεν ἡμεῖς.

Παρελθόντες πρὸς μίαν ἀκτὴν, εὐρομεν τὴν ἀρχὴν τῆς πρὸς τοῦτο χρησιμοποιοῦσης γεφύρας, ἔργου παμπάλαιου, ἀναγομένου ἀναμφισβήτως εἰς τὰς ἐποχὰς τῶν πρώτων ἀποικιῶν, 500 ἔτη π. Χ. ἢ καὶ ἀρχαιότερον. Δὲν ἠδύνηθην νὰ ἀριθμήσω ἀκριβῶς τὰς ἀψίδας, ἐξ ὧν συνέκειτο ἡ γεφυρὰ ἐκείνη, ἀλλ' ἀναμφισβήτως θὰ ὑπερέβαινον τὰς ἐβδομήκοντα.

Ἡ πέλωρος αὕτη γεφυρὰ δὲν εἶνε ἐκτισμένη κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ἀλλ' ἐλικωδῶς στρέφεται καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τοῦ ποταμοῦ, πλάγχου δὲ εἶνε ἐτοιμόδροπος. Πρὶν ἔτι φθάσῃ ἡ συνοδεία ἡμῶν εἰς τὸ μέσον τῆς γεφύρας, οὐδὲν οὕτε ἐμπροσθεν οὕτε ὀπισθεν ἐβλέπομεν, εἰμὴ πανταχοῦ ὕδωρ διαυγές, ἔχον χρῶμα ὑποκίτρινον, χαρακτηριστικὸν ἀχανοῦς βάρους· ἡμεῖς δὲ, περιπατοῦντες καὶ σύροντες ἡρέμα τοὺς ἵππους μας, στρεφόμενοι καὶ περιστρεφόμενοι, ἐνόμιζομεν τρόπον τινὰ ὅτι ἐπεριπατοῦμεν ἐπὶ τοῦ ὕψους ἐκείνου καθρέπτου.

Ὡς ἐκ τῆς μετὰ κρότου διαβάσεως ἡμῶν οἱ ἀθῶοι κάτοικοι τοῦ ὕψους ἐκείνου κόσμου, καταβρυθθέντες, ἔτρεχον ἀνά μυριάδας εἰς διαφόρους διευθύνσεις, καὶ ἄλλοτε μὲν βυθιζόμενοι καὶ ἀφανεῖς γενόμενοι, ἄλλοτε δὲ πάλιν τιλμῶντες νὰ ἐξέλθωσι τῆς λείας ἐπιφανείας, μᾶς ὑπενθύνοντες τοὺς ἐξῆς στίχους τοῦ φιλότατου ποιητοῦ:

Ἐνίοτε ἐλαχρῶς τις πεπλανημένος ἐκ τῶν ὑδάτων τῶν ὁμαλῶν πέτρῃ, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐξω κόσμου ἐκπεπληγμένος, τὸν ἀργυρὸν του δεῖκνύει καὶ ἀσμένως εἰς τὸν ὕψρον καθρέπτει πάλιν σκιρτᾷ.

Ἡ βοῆ ἐκείνη ἐξηκολούθει αὐξάνουσα ὀλονόν, καὶ ἡμεῖς δὲν εἶχομεν φράσαι εἰσεῖτε εἰς τὸ μέσον τῆς γεφύρας· εἰς τρόπον ὅστε, οὔτε τὸ μακρὸς οὔτε τὸ πλάτος τοῦ ποταμοῦ εἶμεθα εἰς θέσιν νὰ ὑπολογίσωμεν. Ὁ ποταμὸς οὗτος δὲν ἔχει ποσσὺς ὄψιν ποταμοῦ. Εἶνε ἀξιολογώτερος ἢ θεῆται· ἡ διάβασίς του μάλιστα ἔχει τι ἐμπνέον θερησκευτικὸν σέβας πρὸς τὸ ὕψος τῆς δημιουργίας τοῦ ἀκαθέκτου ἐκείνου στοιχείου.

« Δὲν εἶνε ὀλίγαι φοραὶ, εἶπεν ὁ ὁδηγός, καθ' ἃς ὁ γίγας οὗτος ἐπαπέλιξε νὰ πνίξῃ ὄλους τοὺς κήπους καὶ τὰ προάστειά τῆς Ἀτταλείας. Ἡ τελευταία του πλημμύρα ἦτο κατὰ τὸ 1854 ἔτος, ὅτε εἰς πολλὰς συνοικίας ἐβιάσθησαν νὰ ἔχωσιν οἱ ἄνθρωποι ἀνάκτια πρὸς συγκοινωνίαν.

Ἐν τούτοις ἐβιάσαμεν εἰς τὸ μέσον τῆς γεφύρας. Τὸ θέαμα ἐνταῦθα ἦτο ὡραῖον· ὁ βόυς τοῦ ποταμοῦ ἦτο τόσον ἀβνός καὶ ὀρηκτικός, ὅστε, χωρὶς πλέον νὰ ἀκούεται ὁ μακρόθεν ἠχολογῶν κρότος, τὸ ὕδωρ ἔτρεχε λείον καὶ ἀθύρτον κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὁ δὲ ἦχος ἐπανελαμβάνετο ἐκεῖθεν τῆς γεφύρας ἐκπληκτικώτερος. Ἐξεβαίουν οἱ εἰς τὴν ὀρμὴν ἐκείνην τοῦ βέους πενήκοντα κάμηλοι νὰ ἐπιπτον ἐξ ἀπροσεξίας ἦτο ἀδύνατον νὰ σωθῶσι. Δὲν ἠθέλησα νὰ ἦμαι ἐπὶ πολὺ θεατὴς εἰς ὄραμα ἀξίον μὲν προσοχῆς, ἐπὶ ἐδωλίου ὁμως τοσούτου ἐπικινδύνου.

Ἦδη διηρῶμεθα πλέον τὴν γεφυρὰν, ἔχοντες ἕκαστος εἰς τὴν ὄψιν του ἐξωγραφημένον τὸ αἴσθημα τοῦ μετὰ φόβου θαυμασμοῦ, τοῦ οὐδὲν ἄλλο καταφανέστερον διάγνωσμα παρά ἡ πολυέκφρατος θερησκευτικὴ σιωπή. Ὅλοι ἐτιγῶμεν, καὶ ὁμως εἰμὶ βέβαιος ὅτι ἕκαστος διενόειτο τὸ μεγαλεῖον τοῦ στοιχείου καὶ τὴν σμικρότητα τοῦ ἀνθρώπου.

Οὐδεὶς τῶν νεωτέρων Εὐρωπαίων περιηγητῶν ποιεῖται μνησθῆναι τοῦ ἀξιολογώτερου ποταμοῦ τοῦ οὐτε περὶ τῆς διαβάσεως αὐτοῦ, ἐνῶ ὁ Στράβων ἐν τῇ λέξει Παμφυλία περιγράφει τὰ πράγματα ὅπως εἰσὶ τὴν σήμερον, μὴ παρατρέχων οὐδὲ τὸ μακρὸν ἄκουεσθαι τὸν φόφον, κτλ. Εἶνε δὲ πασίγνωστον ὅτι ὁ γίγας οὗτος ποταμὸς ἐβάλλει ἀπὸ τῶν Πισιδικῶν ὀρέων, καὶ ἀκριβέστερον ἀπὸ τῶν ὄρεων τῆς Σαγαλασσοῦ, ὀχυρᾶς πόλεως τῆς Πισιδίας, πλάγχυ μὲν ἀθύρτον, ἐδῶτε παραλῶδες, καὶ πλάγγυ κατῶθεν διαμελιζόμενος εἰς μυριάδας βυκκίων, χυνομένων εἰς τὸ Παμφύλιον πέλαγος κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ὀρηκτικῶν. Ὡς πρὸς τὴν γεωργικὴν δὲ εὐεργητικότητά εἶνε ἀνεκτίμητος, καὶ ἄλλος Νεῖλος ἀρδεύων ἅπασαν τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Ἀτταλείας. Ἰδού ἐν ὀλίγοις

ὁ μέγας ποταμὸς ἢ μᾶλλον καταβράκτης, ὅστις ἐμεινεν ἤδη ὀπίσω ἡμῶν ματαίως καταβῶν.

Μετὰ μικρὰν ἀνησυχίαν, προξενηθεῖσαν ἡμῖν ὡς ἐκ τῆς τραχείας ἀποβάσεως ὁδοῦ, ἠρχήσαμεν νὰ ὀδοποροῦμεν ὡς εἰς λειμῶνα σχεδὸν αὐτοφύτευτον, ἐκάστη πλευρὰ τοῦ ὁποῦ προσεκάλει τρόπον τινὰ ἡμᾶς ὅπως ὀρέψωμεν ἄνθος τι. Εἶμεθα πλήρεις θυμηθίας, διότι καὶ αὐτὸς ὁ ἄρχων Φαῖθος εὐηργέτει ἡμᾶς, περὶν πλαγιόθεν καὶ μὴ ἐνοχλῶν τοὺς ὀφθαλμούς μας. Σειρὰ ὡραίων λόφων, πολλὰ καὶ ἀλληλοδιαδόχοι πεδιάδες πρασινοκίτριναι καὶ λευκαὶ, ὄρη φαλακρά καὶ δασοσκέπαστα, βύακες, ἀγέλαι ἵππων, βοῶν καὶ προβάτων, ἰδοὺ ἐν συνόψει ἡ πρὸ ἡμῶν ἐκτυλισσομένη θῆα, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ἐβαδίζομεν.

Οἱ λεπτοδείχται τῶν ὄρωλογίων ἡμῶν ἐδείκνυσον τὰς τρεῖς καὶ ἡμίσειαν ὥρας τῆς ἡμέρας, σχεδὸν τέσσαρας ὥρας ἀπὸ τῆς ἐξόδου ἡμῶν ἐκ τῶν οἰκίων μας, ὅτε, ἀναβάντες λοφίσκον τινὰ, διακρίναμεν μικρὰν πεδιάδα, ἐφ' ἣς ἦσαν τεθειμένα σκιναὶ μέλαινοι, ἐξ ὧν ἀνέθρωςκε λευκὸς καπνός. Ταχύναντες τὸ βῆμα τῶν ἵππων, ἐβιάσαμεν εἰς τὰς σκινας ἐκείνας, καὶ πεζεύσαντες ἐισήλθομεν ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ὁδηγοῦ ἡμῶν εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν, ἐνῶ παῖδες βυπαροὶ συνωθούντο περὶ ἡμᾶς ὅπως λάβωσι τοὺς χαλινούς τῶν ἵππων μας.

Ἐτύχομεν λαμπρὰς περιποιήσεως ἐκ μέρους τοῦ σκιναίτου Ὁθωμανοῦ, χάρις εἰς τὴν ἐμφοτον καὶ ἀξέπαινον ἀρετὴν τῆς φιλοξενίας, ἣτις ἐστὶ τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν Ἀσιαίων. Καπνοσύριγγες καὶ φιαλοσύριγγες (χεργιελεδες) προσεφέρθησαν ἡμῖν ἀλληλοδιαδόχως, ἔως οὗ ἐπιστάσης τῆς μεσημβρίας παρετέθη τὸ γεῦμα. Γλαυκῶπης τις καὶ ξανθὸς νέος εἰσελθὼν ἔθεσεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκινης δερμάτινον σάκκον, σφαιρίδια σιδηρᾶ περίξ τοῦ χεῖλους αὐτοῦ ἔχοντα, ἀπερ' ἀραιούμενα ἐσχημάτιζον κυκλικὴν τινα τράπεζαν. Ἐντός τοῦ σάκκου τούτου περιέχοντο ἄρτος νωπός, τυρὸς δύο εἰδῶν καὶ ἀφρόγαλα (καϊμάκι)· πλακούντιά τινα, παρασκευασθέντα βεβαίως εἰς τὸ ὀπισθεν τῆς σκινης κείμενον χαρέμιον τοῦ Ὁθωμανοῦ, ὅπου ἠκούσαμεν τὴν κλαγγὴν λεβήτων καὶ χαλκίνων ἀγγείων, ἐναπετέθησαν ἐν μέσῳ τῆς τραπέζης ἡμῶν, καὶ τὸ ὄλον ἐπεσφράγισε τὸ παρ' ὅλοις τοῖς Ἀνατολίταις μαχικὴν ἐμποιοῦν ἐνέργειαν, τὸ γλυκύτερον εἰς τὴν ἀκοὴν καὶ εἰς τὴν φήμην παρ' εἰς τὴν γεῦσιν καὶ πεῦσιν, τὸ πολυθυρῶδες πλάφι, ὅπερ προσεφέρθη ἐν πυραμιδοειδῆ σχήματι ἐντός χαλκίνου τριβλίου, ἐπιπεπασμένον μὲ ἐρεβίνθους.

Μετὰ τὸ εὐχάριστον ἡμῶν καὶ λιτὸν ἐκεῖνο γεῦμα, ἀρθείσης ἐκ τοῦ μέσου τῆς τραπέζης, αἱ καπνοσύριγγες πάλιν ἐθριάμβευσαν. Μετὰ διαφόρους δὲ συνομιλίας, ἐξεφράσαμεν τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν τοῦ νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὰ ἐρείπια τῆς περιωνύμου πόλεως, καὶ διετάξαμεν ὅπως σελλώσωσι τοὺς ἵππους. Ἡ χαρὰ ἡμῶν ἦτο μεγίστη, ἀναλογιζομένων ὅτι ἐμέλλομεν νὰ ἴδωμεν καὶ νὰ ψαύσωμεν τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Πέργης, τῆς πόλεως ἐκείνης ἐν ἣ ὁ Παῦλος ἐδημηγόρησε, ἐν ἣ ὕφουντο θόλοι τοῦ ναοῦ τῆς Περγαίας Ἀθηνᾶς, καὶ ἐν ἣ ἐλέγοντο ἵπποδρόμια, θεάτρα, κτλ. κατὰ τὴν ἀνά χεῖράς μας περιγραφήν τῶν Ἀγγλῶν περιοδευτῶν. Εἰς τρόπον ὅστε εἶμεθα εἰς θέσιν ὀπισθοδρομικῆν δύο χιλιάδων περίπου ἔτων, μέλλοντες νὰ ἴδωμεν πόλιν προαιώνιον, νὰ ἐισέλθωμεν εἰς αὐτήν καὶ νὰ ψαύσωμεν τὰ ἱερὰ αὐτῆς λείψανα, τὰ σιωπηλὰ αὐτῆς μνημεῖα.

Ἦδη ἐτρέχομεν καλπάζοντες διὰ μέσου ἐκτεταμένης καὶ χλοερᾶς πεδιάδος, ἐν ἣ ἀπηντῶμεν ποῦ καὶ ποῦ στέγας καλαμωτῶν οἰκίσκων, ὧν μόνον κάτοικοι ἦσαν βόες καὶ κύνες μολοσσοί. Ὁ οὐρανὸς ἦτο αἴθριος, ὁ ζέφυρος ἔπνεε ὅσον διόσται ἠδονικός, καὶ ἡ θερμοκρασία τῆς ἐαρινῆς ἡμέρας, ὀρσιζομένη διὰ τῶν πνοῶν αὐτοῦ, ἐπέφερε τὸν ἠδονικόν ἔκείνον καὶ ἐπαγωγὸν ἰδρωτᾶ, τὸν ὁποῖον ὅσον χέομεν τόσον ἀναζωογονούμεθα.

Ἐτρέχομεν πάντοτε πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος· μόλις δὲ ὀδεύσαντες ἐνός τετάρτου λείαν ὁδόν, κατηντήσαμεν εἰς ἀνεπαίσθητον κατήφορον, καὶ τότε ἐνόησαμεν ὅτι ἡ πεδιάς, ἦν περιεπατήσαμεν, καὶ οἱ οἰκίσκοι καὶ αἱ σκιναὶ ἦσαν ὄλα ἐπὶ τινος μεγάλου λόφου, ὃν ἐπρόκειτο ἦδη νὰ καταβῶμεν προχωρήσαντες δὲ ὀλίγον, εἶδομεν κατῶθεν ἡμῶν πεδιάδα ἀπεράντον καὶ πρασίνην, κύκλωθεν ὑπὸ χλοερῶν λόφων κατεστολιτισμένην, ἐν μέσῳ δὲ αὐτῆς πολλὰ λευκὰ κτίρια, ὡς ποίμνια διεσπαρμένα ἄνω καὶ κάτω, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ εἰς πλῆθος.

Πρῶτον ἀντικείμενον, ὅπερ προσέβαλε τὰς ὀψεις ἡμῶν, ἦτο καμάρα τις, τῆς ὁποίας αἱ βάσεις ἦσαν κεχρωσμένοι εἰς τὴν γῆν, καὶ ἀμφοτέρωθεν τῆς ὁποίας ἐξετείνοντο σειραὶ τειχῶν· ἀναμφισβήτως δὲ ταῦτα ἦσαν τὰ προπύλαια τῆς πόλεως. Ἀμα διελθόντες τὴν θύραν ταύτην, εἶδομεν ἐμπροσθεν ἡμῶν ἐν πλείστη ὄσῃ ἐκπλήξει τὸ τεράστιον κτίριον τοῦ θεάτρου, οὗτινος τὸ μῆκος εἶνε 500 ποδῶν, καὶ τοῦ ὁποῦ ἡ μὲν μεγαλοπρεπὴς μεταία θύρα εἶνε κατακεχωσμένη, ὄλον δὲ τὸ ἐξωτερικὸν μέτωπον σφίξεται ὥσανεὶ πελεκηθὲν σήμερον, ὑψόμενον 150 περίπου πόδας ὑπὲρ τὴν γῆν καὶ ἔχον κίτρινωπόν τι ὡς ἐκ

της πολυκαιρίας χρόμα. Εισελθόντες εις αυτό, είδομεν μετά θλίψεως την καταστρεπτικήν του πανδαμάτορος χρόνου επενέργειαν, διότι ούδεν άλλο μεταξὺ τῶν θλιβερῶν αὐτοῦ ερειπίων διατηρεῖται, εὐμη αἱ καθ' ὄλοκληρίαν ὑπὸ χρότων καὶ δένδρων καλυπτόμεναι μαρμαρίναι αὐτοῦ βαθμίδες.

Ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ θεάτρου ἐβρίσκαμεν ἑλευθέριως τὰ βλέμματά μας εἰς τὴν ἐμπροσθεν ἡμῶν κειμένην πόλιν, ἀφ' ἧς ὁμοίως εἶμεθα αἰωρημένοι ὑπὲρ τοῦς 130 πόδας. Ἡ πόλις εἶνε τετραγώνος, περικλειομένη ὑπὸ τοῦ θεάτρου, τῶν ὁρέων καὶ τῶν τειχῶν, ὧν διατώζονται πολλά θριαμβευτικά τόξα. Τὸ στάδιον ἡ μέγα ἵπποδρόμιον, ἀπλούμενον κατὰ τὸ μέσον τῆς πόλεως, εἶνε μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα περίπου 1300 ποδῶν μήκους καὶ 100 πλάτους. Ἀναμφιβόλως τὸ κλοισιανὸν τοῦτο οἰκοδόμημα ἢ περιφραγμα ἤτο πρωρισιμένον δι' ἵππασίας, ὡς δεικνύουσι τοῦτο αἱ καθ' ὅλον τὸ μήκος καὶ τὸ πλάτος τῶν τειχῶν ἐξωθεν κατασκευασμένοι κατώγειοι θαλαμισκοὶ, ἐξ ὧν ἠριθμησαμεν ὑπὲρ τοῦς διακοσίους. Ἄν προσθέσωμεν ὅτι τὸ ἐπίπεδον τοῦ ἵπποδρομίου τοῦτου εἶνε ἤδη φωτειμένον μὲ κριθὴν καὶ περιλαμβάνει 5—6 γωράρια, δύναται ἕκαστος νὰ φαντασθῇ πόσον φιλοθεάμονα λαὸν δύναται ἀνέτως νὰ περιλάβῃ.

Ἐν τούτοις ἀπερσίσσαμεν νὰ περιεργασθῶμεν λεπτομερῶς πρῶτον τὸ θεάτρον, καὶ ἐκεῖθεν νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν περιήγησίν μας εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς μεγάλης ἐκείνης νέκροπόλεως. Ἐπρωχώρησαμεν περιπατοῦντες εἰς τὰς βαθμίδας, αἵτινες ἦσαν 23 μέχρι τοῦ Κοίλου καὶ 25 ἔτεροι κατ' ἀναλογίαν μικρότεροι μέχρι τῆς σκηνῆς κάτω μεταθέντες δὲ ἀνω εἰς τὸ ὑπερφόν ἢ εἰς τὴν Κερκίδα λεγομένην, ὅπου ἴσταντο αἱ εὐγενεῖς γυναίκες, ἐν μέσῳ τῶν κρημνισθέντων παραστατῶν, ἐφ' ὧν ἴστατο ἡ κερκίς, εἶδομεν μόνον τὰ δύο βήθρα τῶν βουλευτικῶν καὶ ἐφηβικῶν, τὰ ὁποῖα σώζονται ἀμετάτρεπτα εἰσέτι. Διηγοῦνται ὅτι ἀνω τῆς κερκίδος ὑπῆρχον ἀγάλματα, πάλαι ποτὲ κατὰ σειρὰν ἰστάμενα, ἀλλὰ σήμερον οὔδεν τούτων ὑπάρχει. τὸ δὲ μόλις διαφυγόν τὸν πανδαμάτορα χρόνον μοναδικὸν καὶ ὠραῖον ἀγαλάτιον παρθένου, σωζόμενον ἀκέραιον πρὸ τεσσάρων ἐτῶν, ἀποκοπὴν ἠρπάγη ὑπὸ ἀπλήστων τινῶν φιλαρχαιολόγων περιηγητῶν. Αἰωνία κατάρα εἰς τὸ στυρίον ἐκεῖνο! . . .

Ἐπεριπατήσαμεν εἰς τὸ εὐρύχωρον καὶ ἐπίπεδον ὑπαιθρον τῆς κερκίδος, καὶ εἶδομεν ὅτι ἀντικρὺ τῆς μεγάλης πύλης τοῦ θεάτρου κάτωθεν ἐκ τοῦ μέσου τῶν παρατκηνίων ὑπάρχει δ.

μοίαιτις πύλη ἀνω τῶν βήθρων, ἀγούσα πρὸς τὸ ὄρος, τὸ ὁποῖον ἐκεῖ καταστῆ ὀλίγον ἐπίπεδον. Ἐκεῖθεν κατέδημεν ἐξώθεν καὶ ὄπισθεν τοῦ θεάτρου. πόσον δὲ ἐξεπλάγημεν ἰδόντες ὅπιστω ἀνώθεν τοῦ τείχους τῶν βήθρων κρεμάμενον πλώριον λιθόκτιστον χροστὸν ἐν εἶδει παραπετάσματος, 10 ποδῶν μήκους καὶ 2 ποδῶν πλάτους καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν τοῦ Κοίλου καὶ τῶν βήθρων αὐτοῦ.

Ποσάκις ἐπλησιάσαμεν ψιλαφοῦντες τοὺς λίθους τοῦ γίγαντος τοῦτου, καὶ ποσάκις ἐμακρύνθημεν ἀντικρὺ αὐτοῦ, ἵνα θεωρήσωμεν ζωγραφικώτερον τὴν μεγάλην θεάν ταύτην! Ὡς ἐκ τῆς συγκριτικῆς διαφορᾶς τῶν λίθων τοῦ θεάτρου καὶ τῶν τειχῶν, ὁμοίως φύσει, ὄντων, ἐξάγεται ὅτι τὸ θεάτρον εἶνε μεταγενεστέρας γενεᾶς ἔργον παρά τὰ τείχη, διότι οἱ λίθοι τῶν τειχῶν ἐμαύρισαν καὶ ἐγειναν ὡς σκοληκόβρωτα κιδώτια πανταχόθεν τρυπημένα, ἔργον τῶν ἀπινῶν ὀνύχων τοῦ τίγρεως χρόνου, ἐνῷ οἱ λίθοι τοῦ θεάτρου εἶνε εἰσέτι κίτρινοι καὶ ὡς σήμερον ἐξελθόντες ἀπὸ τὰ λατομεῖα.

Περιεργαζόμενοι ἀνεκαλύψαμεν τὸν κογχυλοειδῆ καὶ ἀνωφερῆ ὄροφον τῶν παρατκηνίων, δηλαδή μέρος αὐτοῦ σωζόμενον εἰσέτι, ἐκατέδημεν δὲ ὀλισθαίνοντας εἰς τὸ βάθος τοῦ πρὸς ἄρκτον παρατκηνίου, ὅπου εὔρομεν πλήθος κιονοκράνων καὶ σηλοβατῶν καὶ κολοβωμένων κεφαλῶν ἀγαλμάτων τοσούτῳ δὲ ὀροσερὸν ἦτο τὸ μέρος τοῦτο, ὡστε εὐχαριστιθέντες ἐκαθήσαμεν ἀρετὴν ὥραν. Ἐν τούτοις οἱ ὀδηγοί μας ἐλθόντες εἶπον ἡμῖν ὅτι, καθὼς ἡμεῖς τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος ἰέλομεν τὴν ὁρόσον καὶ εὐχαριστοῦμεθα καθήμενοι ἐδῶ, οὕτω καὶ κάποιον ἐπίμηκες καὶ ἐλίσσόμενον εἶδος πλάσματος τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐπιμήκης σκώληξ (ὡς ὀνομάζουσι περιφραστικῶς τὸν ὄφιν), οὗχ ἤττον ἡμῶν ἠδύναται ἐνδιατρίβειν ἐκεῖ μέσα, καὶ ὅτι καλὸν ἦτο νὰ μὴ παραδιείωμεν τὸ ἀτυλὸν του πρὸς ἀποφυγὴν παντός λυπηροῦ. τὸ δὲ ψυχρὸν τοῦτο διὰ πάντα ἀνθρώπων ἀκουσμά μᾶς ἔκαμε νὰ πηδῆσωμεν εὐθύς ἐξω. Ἰπεύσαντες δὲ καὶ ἀποχαιρετίσαντες τὸ τῆς Πέργης Ἑλληνικὸν θεάτρον, εἰσῆλθομεν καλπάζοντες εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἵπποδρομίου, ὅπερ περιεργασθέντες ὀλίγον ἐπρωχώρησαμεν περαιτέρω. Ἰπάρχουσιν ἐπὶ τινος λόφου στερεοῦ, καθὼς λέγει ὁ Στράβων, ἐρείπια ὑπερφάνου ναοῦ καὶ πλησίον αὐτῶν διατηρεῖται μέγαρον τριώροφον, τοῦ ὁποίου ὄλα τὰ παράθυρα ἀνώθεν ἕως κάτω σώζονται ἀκέραια μετὰ τῆς μεγαλοπρεποῦς θύρας, ἧτις κεῖται πρὸς δυσμὰς· ἀνευ ἀμφιβολίας τοῦτο ἐστὶν ὁ ναὸς τῆς Περγαιᾶς Ἀρτεμίδος.

Διαρχόμενοι δὲ ὄλον τὸ μήκος τοῦ πρὸς ἀνατολάς τείχους, ἀπηνήσαμεν σειρὰν ἀδιάκοπον θριαμβευτικῶν τόξων ἐντὸς τοῦ προεκτεινομένου τείχους, ὅπερ ἔχει ὕψος μὲν 20 ποδῶν, πλάτος δὲ ὅσον νὰ διέλθῃ εἰς μόνος ἀνθρώπος διὰ τῶν τοξῶν ἢ ἀψίδων τούτων εἰσῆχθετο τις εἰς κλίμακας, δι' ὧν ἀνῆρχετο ἐπὶ τοῦ τείχους. Πρωχώρησαντες ἀρκούντως, εἶδομεν ναῖσκον τινὰ, ἔργον Βυζαντινόν, καὶ ἐπεριγέθημεν οἴκους ὀλοκλήρους καὶ ἀκέραιους σωζομένους, καὶ μετὰ τινὰ πυκνὸν καλαμῶνα ἐφθάσαμεν εἰς τοὺς πρόποδας τῆς ἀκροπόλεως, ὅπου καὶ ἐπεξέυσταμεν.

Λαθόντες δὲ μετὰ μικρὰν ἀνάπαυσιν τὴν πρὸς τὴν ἀκρόπολιν ἀγούσαν ὁδὸν, ἐφθάσαμεν μετ' ὀλίγον εἰς τὴν ἐπιφανεῖαν αὐτῆς, ἣν εὔρομεν ἐπίπεδον καὶ ἐσπαρμένην. Ἐκεῖθεν εἶδομεν ἐκτυλισσόμενον πρὸ τῶν ὀρθαλμῶν ἡμῶν ὠραῖον πανόραμα. Ὅλη ἡ ἀρχαία Πέργη ἦτο πρὸ ἡμῶν τὸ θεάτρον ἐφαίνετο ἀντικρὺ ὀλόκληρον, ὁμοίως τὸ ἵπποδρόμιον ἵπλοῦτο εἰς τὴν ἐπιφανεῖαν τῆς πόλεως· οἱ τοῦροι, οἱ ναοὶ, τὰ ὕδαρρωγεῖα, πάντα ἦσαν ἐμπροσθεν ἡμῶν καὶ παρετηροῦμεν αὐτὰ ἐλευθέριως. Κατὰ σειρὰν εἰς τὸ μεσαῖον ὕψος τῆς ἀκροπόλεως ὑπάρχουσι καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν φρούρια μικρὰ ὠχυρωμένα λαμπρότατα, τινὰ δὲ μὲ κίονας Ἴωνικῆς τάξεως· ἐν τῷ μέσῳ δὲ αὐτῶν ὑπάρχουσι τὰ προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως, ὑπερῆφανον καὶ μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα, ἔχον ἐν τῷ μέσῳ θύραν, δι' ἧς ἀνέβημεν εἰς τὸ ἐπίπεδον ὕψος τῆς ἀκροπόλεως. Εἰς ἕκαστον βῆμα ἀπηνῶμεν δεξαμενάς, 500 περίπου τόνων ἕκαστην, καλῶς οἰκοδομημένας καὶ εὐερχώρους, εἰς τὰ στόμια τῶν ὁποίων εὕρισκοντο μεγάλοι πλίνθοι ἐκ καθαροῦ λίθου. Φρούρια, παλάτια, τείχη νεωτέρας τεκτονικῆς ὑπάρχουσι διεσπασμένα πολλὰχοῦ· ναοὶ, ναῖσκοι, μνημεία, θύραι, ἀτελεύτητα μνημεῖα ἀδαμάστου θελήσεως, ἔργα αἰώνων, ἰδοὺ τὰ περιεργότερα τῆς Περγαιᾶς ἀκροπόλεως, ἧτις, μὴ ἔχουσα ἄμεσον σχέσιν μὲ γανῆν ὄρος, ἴσταται ὡς κυμβίον τεῖρου ἐν μέσῳ τῆς τραπέζης, ἀπότομος καὶ οἶον λελατομημένη πανταχόθεν, καὶ τὸ περίεργον, κάτωθεν εἶνε στενωτέρα ἀνω δὲ πλατυτέρα, ἔργον ἀναμφιβόλως τῆς ἐπίτηδες λατομείας, διότι ὀλόγουρα εἰς τοὺς πρόποδας αὐτῆς εἰσὶν ἀτάκτως σεσωρευμένοι ἀπειροὶ λίθοι διαφόρου μεγέθους, πρᾶγμα ὅπερ δὲν παρατηρεῖται εἰς τοὺς πρόποδας τῶν λοιπῶν ὁρέων.

Ἰδοὺ ἐν συντόμῳ ἡ ἀρχαία Πέργη, θεωρουμένη κατὰ τὸ 1850, δηλαδή μετὰ τριακόνα αἰῶνας ἴσως τῆς κτίσεώς της καὶ εἰκασιπέντε αἰῶνας τῆς ἀκμῆς της. Διότι περὶ τὰ 700 ἔτη π. X. εὕρι-

σκετο εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης της, παραγαγούσα καὶ βαθυπλούτους ἀνδρας, ὡς τὸν Πάριον, ξενίσαντα τὸν Ξέρξην μὲ ὄλους τοὺς στρατούς του, καὶ τὸν μαθηματικὸν Ἀπολλώνιον, συγγράψαντά ὀκτώτομον πραγματεῖαν περὶ κωνικῶν τομῶν, μεταφρασθεῖσαν καὶ εἰς τὴν Ἀραβικήν κατὰ τὸν μεσαιῶνα. Ἐπὶ δὲ Βυζαντινῶν, ἡ Πέργη εἶχε τὰ πρωτεῖα εἰς τὴν σειρὰν τῶν Παμφυλιακῶν Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν, τιμωμένη μὲ θρόνον Μητροπολίτου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον διετέλουσαν δεκαεξὶ ἑπίσκοποι.

Περὶ τοῦ χρόνου τῆς καταστροφῆς καὶ ἐρημώσεως αὐτῆς οὔδεν γνωρίζομεν· εἰκάζομεν δὲ μόνον ὅτι πολλὰς ὑπέστη πληγὰς ἀπὸ τὰς ἀλληλοδιαδόχους ἐκεῖνας εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν σταυροφορίας, καὶ τὰς λοιπὰς τῶν Ἀσιανῶν ἐπιδρομᾶς.

Ἄν ἤδυνήθημεν νὰ μὴ δακρύτωμεν ἀρίνοντες τὴν Πέργην, καὶ ἀρίνοντες αὐτὴν αἰωνίως! Ὡς ἐνθύμημα δὲ τῆς ἐπισκέψεώς μας, ἀπεσπάταμεν ἀπὸ τινὰ μνηματῶνα ὠραῖον τινὰ κίονα μαρμαρίνον, ἡμίστως ποδὸς περιφέρειας καὶ πλάτους καὶ τριῶν ποδῶν μήκους μετὰ τοῦ κιονοκράνου του, ὃν καὶ ἐλάβωμεν μεθ' ἡμῶν μετὰ τινων νομισμάτων χρυκῶν καὶ ἀργυρῶν, τῶν πλείστων τῆς ἐποχῆς τῶν Ῥωμαίων δυναστῶν.

Δ. Ε. Δ.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΙΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ. — Τὸν ἐξῆς εὐφῶ παραλληλισμὸν θεωροῦμεν ἄξιον δημοσιεύσεως· ἀναγκαῖον ὅμως κρίνομεν νὰ εἰδοποιήσωμεν τὰς ἀναγνώστριάς ἡμῶν, ὅτι ὁ παραλληλισμὸς οὗτος, ἐν ᾧ ἐπικρατεῖ καὶ ἀνώτερος δεικνυταὶ ὁ Γερμανικὸς χαρακτὴρ, εἶνε μετάφρασις Γερμανικοῦ τινὸς ποιηματοῦ:

α Ἡ Γαλλίς ὑπανδρεύεται τυχαίως, ἡ Ἀγγλίς κατὰ συνήθειαν, ἡ δὲ Γερμανίς διὰ τοῦ ἐρωτος. — Ἡ Γαλλίς ἀγαπᾷ μέχρι νέας σελήνης, ἡ Ἀγγλίς ἐφ' ὄρου ζωῆς, ἡ δὲ Γερμανίς πάντοτε. — Ἡ Γαλλίς ὀδηγεῖ τὴν θυγατέρα της εἰς τὸν γῆρρον, ἡ Ἀγγλίς τὴν ὀδηγεῖ εἰς τὴν Ἑκκλησίαν, ἡ δὲ Γερμανίς ἐνασχολεῖ αὐτὴν εἰς τὸ μαγειρεῖν. — Ἡ Γαλλίς ἔχει εὐφυῖαν, ἡ Ἀγγλίς νουν, ἡ δὲ Γερμανίς αἰσθημα. — Ἡ Γαλλίς φλυαρεῖ, ἡ Ἀγγλίς ὀμιλεῖ, ἡ δὲ Γερμανίς διαλέγεται. — Ἡ Γαλλίς προσφέρει ῥόδον, ἡ Ἀγγλίς ἀγρίον ἄνθος, ἡ δὲ Γερμανίς ἐμὴ με λησμονῆς. — Ἡ Γαλλίς διαφέρει

κατά την γλώσσαν, ή Ἀγγλῆς κατά την κεφαλήν, ή δε Γερμανίς κατά την καρδίαν.

ΦΥΣΙΚΟΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΟΝ ΜΕΓΑΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. — Ο μεγαλύτερος καταβράκτης του κόσμου εἶνε ὁ τοῦ Νιαγάρα. — Τὸ μεγαλύτερον σπήλαιον τοῦ κόσμου εἶνε τὸ τῆς Κεντόκης τῆς βορείου Ἀμερικῆς, ἐνθα δύναται τις νὰ ταξειδεύσῃ ἐπὶ ποταμοῦ ὑπογείου καὶ νὰ ἀγρεύσῃ ἀομαίτους ἰχθύας. — Ο μεγαλύτερος ποταμὸς τοῦ κόσμου εἶνε ὁ Μισσισιπίτης, ἔχων μῆκος 4,100 μιλίων. — Ἡ μέγιστη κοιλὰς τοῦ κόσμου εἶνε ἡ τοῦ Μισσισιπίτη, καλύπτουσα 500,000 τετραγωνικῶν μιλίων ἐπιφάνειαν. — Ἡ μεγαλύτερα λίμνη τοῦ κόσμου εἶνε ἡ Superior τῆς βορείου Ἀμερικῆς, ἔχουσα 450 μιλίων μῆκος.

Ἡ μέγιστη φυσικὴ γέφυρα τοῦ κόσμου εἶνε εἰς Βιργίνιαν, ἐκτεινομένη ἐπὶ χᾶσματος 80 ποδῶν πλάτους καὶ 250 βάρους. — Ο μέγιστος στερεὸς ὕγκος σιδήρου τοῦ κόσμου εἶνε τὸ σιδηροῦν ὄρος τοῦ Μισούρη, ἔχων 550 ποδῶν ὕψος καὶ δύο μιλίων περιφέρειαν. — Ο μεγαλύτερος σιδηρόδρομος τοῦ κόσμου εἶνε ὁ κεντρικὸς τῆς ἐπαρχίας Ἰλλινόϊς, ἔχων μῆκος 751 μιλίων, καὶ διὰ τὸν ὁποῖον ἐδαπανήθησαν 15 ἑκατομμύρια δολλᾶρων, ἢ 100 περίπου ἑκατομ. φράγκων. — Τὸ μεγαλύτερον ὑδραγωγεῖον τοῦ κόσμου εἶνε τὸ τοῦ Κρότων τῆς Νέας Ὑόρκης, ἔχων μῆκος 40 καὶ ἡμίσεως μιλίων, καὶ δι' ὃ ἐδαπανήθησαν ὄσδεκα καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια διστίλων.

ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ. — Ὑπελόγησαν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν τῆς διτόμου Ἀγγλικῆς ἱστορίας, τῆς δημοσιευθείσης ὑπὸ τοῦ Μακωλαϊτ τῷ 1856, ἔφθασεν εἰς τοὺς 40,000. Εἰς τὸν ὄρον ὡς οἱ δημοσιευθέντες 80,000 τόμοι διὰ τοὺς καταγραφέντας συνδρομητάς, ἂν ἦτο δυνατόν νὰ τεθῶσιν ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου, ἦθελον καλύψει ἔδαφος 2 1/2 μιλίων ἢ 5,025 Γαλλικῶν μέτρων, ὑπολογιζομένου ἐκάστου τόμου πρὸς 2 Ἀγγλικούς δακτύλους· ἂν δὲ ἐπετίθεντο ἡ ἐσοδαίοντο, ἦθελον ἀποτελέσει πυραμίδα δεκάκις ὑψηλοτέρα τῆς μεγάλης πυραμίδος, τοῦ ἀγάλματος τοῦ Πομπηίου καὶ τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Παύλου, τειθειμένων τοῦ ἐνός ἐπὶ τοῦ ἄλλου. Λογιζομένου δὲ τοῦ βάρους ἐκάστου τόμου ἀνά δύο Ἀγγλικὰς λίβρας, τὸ βάρος ὄλων τῶν τόμων ἦθελον εἶναι 71 τόνων καὶ 864 λιβρῶν, ἢ 72,455 χιλιόγραμμων, τουτέστι, δεκαεξάκις βαρύτεροι τοῦ μεγάλου κώδωνος τοῦ Ἀγίου Παύλου, καὶ πολὺ βαρύτεροι τοῦ κώδωνος τοῦ Ἀγίου Ἰβάν ἐν Μόσχᾳ, ὅστις εἶνε ὁ βαρύτερος κώδων τοῦ κόσμου, ἐκτός τοῦ κώδωνος τοῦ Κρεμλίνου,

ὅστις, ὡς ἐκ τοῦ βάρους του, ποτὲ δὲν ἐκρεμάσθη εἰς τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ οἰκοδομήματος τούτου.

ΠΑΡΑΔΟΞΟΙ ἈΔΥΝΑΜΙΑΙ. — Εἰς παραδόξους τῶν ἰδιοτροπίας βλέπομεν ὑποκειμένους πολλοὺς τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν: Ὁ Βυρβὼν δὲν ἠδύνατο νὰ συγγράψῃ, ἂν δὲν ἐφόρει τὰ χειρόκτιά του. Ὁ Πριβάτος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐργασθῇ, εἰμὴ εὐρισκόμενος ἐντός τῆς κλίνης του· ἐπίσης δὲ καὶ ὁ Παξιέλλος μόνον ἐπὶ τῆς κλίνης ἠδύνατο νὰ μελετήσῃ. Ὁ ποιητὴς Σιμαρόζας ἔτρεψε παντοῦ ὀπου θόρυβος καὶ ταραχὴ διὰ νὰ εὗρῃ τὴν ὁμοιοκαταληξίαν. Ὁ Μεζερὰυ εἶχε τὴν ἀδυναμίαν νὰ γράφῃ, ἀναμμένον ἔχων τὸν λύχνον καὶ ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ. Ὁ Δεσκάρτης συνέθετε τὰ ἐξοχά του ἐργα πλαγιασμένος ἐπὶ τῆς βράχης, ὁ δὲ περίφημος δικονόμος Κουζᾶς ἐγγράφε τὰ ἰδικὰ του κατ' ἀντίθετον θέσιν. Ὁ Γουίλδος Πένης δὲν ἐλάμβανεν εἰς χεῖρας τὴν γλυφίδα, ἂν δὲν ἐνεδύετο πρῶτον τὴν πολυτελεστέραν στολὴν του, ἣτις φυσικῶ τῷ λόγῳ ἔπρεπε νὰ ἀνανεοῦται συνεχῶς ὡς ἀφανίζομένη καὶ κατατριβόμενη. Ὁ Χαϊθὸν δυσκόλως συνέγραψεν, ἂν δὲν ἐφόρει εἰς τὸν δάκτυλόν του τὸ δακτυλίδιον, τὸ ὁποῖον ἐδωρήσατο αὐτῷ Φριδερίκος ὁ Μέγας, κτλ.

ΓΝΩΜΙΚΑ ΣΙΝΩΝ — Ἐν τῷ περιφήμῳ νουμωκωδῆκι τῶν Σινῶν ἢ Κινέζων, ἀπαντῶνται διάφορα γνωμικά, ἀπηνθημένα κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς ἱερᾶς αὐτῶν βίβλου Λι-Κι. Ἰδοῦ τινα ἐξ αὐτῶν τὰ περιεργότερα:

— Ἔστο φρόνιμος ὡς ὁ ὄφις, ἀτάραχος ὡς ἡ χελώνη καὶ σιωπηλὸς ὡς ἡ νύξ.

— Ὁ δαμάζων τὴν γλώσσαν αὐτοῦ σώζει τὴν κεφαλὴν του.

— Ὁ ταχέως βαδίξων ταχέως καὶ κυπιᾷ.

— Τὰ τραύματα τῶν βελῶν θεραπεύονται, τῆς γλώσσης ὅμως ποτὲ.

— Ἐάν ὁ λόγος ᾔνε ἀργυροῦς, ἡ σιωπὴ εἶνε χρυσοῦς.

— Τὸ ἐξερχόμενον ἐξ ἐνός στόματος εἰσέρχεται εἰς μυρία ὦτα.

— Μεταξὺ τῶν δένδρων τῆς γῆς, τὰ μὲν εἶνε πράσινα ἄλλα δὲ ξηρά· καὶ ὁμοίως οἱ ἀνθρώποι βίπτουσι πέτρας μόνον εἰς τὰ φέροντα καρπούς.

— Ἡ μᾶλλον εὐτυχὴς μήτηρ θυγατέρων εἶνε ἡ μὴ ἔχουσα παρά υλοῦς.

— Ἡ θύρα τοῦ κοιτῶνος νέας κόρης πρέπει νὰ ᾔνε ἀόρατος.

~*~*~*~

ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ.

Κατὰ τὸν χρυσῶν ἐκείνων καὶ μακάριον αἰῶνα, ἔσκέποντο τὰ ζῶα καὶ ἐδοικούντο μόνον, βράτραχοι, οἱ θιασῶται τῆς προόδου καὶ τῶν φώτων, τὴν βελτίωσιν ὑπ' ἕμιν ἔχοντες τῶν κατεστῶτων, ἐκ τῆς λίμνης τῶν ἐκάντες μετὰ κάσματος, τραχέα παρὰ τοῦ Διὸς ἐζήτησαν νὰ τοῖς δώσῃ βασιλεία.

Ὁ δὲ Ζεὺς ἐκ τοῦ Ὀλύμπου πρὸς τὴν γῆν ὀλίγον κύπτει, καὶ ἐκ τῆς Ἰδης κόφας ζύλον εἰς τοὺς βατράχους κάτω βίπτει· τὸ δὲ ζύλον εἰς τὴν λίμνην πεσὼν κάμνει μέγαν κρότον. Οἱ δὲ βράτραχοι, μεγάλως ζήπασθέντες κατὰ πρῶτον, καταδύνονται ἀμέσως εἰς τὸν πυθμένα τῶν ὑδάτων καὶ φοβοῦνται νὰ ἀνέλθουν νὰ ἰδοῦν τὸν ἀνακτὰ των.

Ἄλλὰ, μετ' ὀλίγον κρότον μὴ ἀκούοντες κανέναν, ἤρρησαν νὰ ἀναβάνουν βαθυθῶν ἀπ' τὸν πυθμένα. Εἰς τὸ ζύλον πλησιάζουν νὰ τὸ περιεργασθῶσι, καὶ τολμῶσιν ἐπὶ τέλος ἐπ' αὐτοῦ νὰ ἀναβῶσιν· τὴν ἀπάθειαν δὲ τούτου βλέποντες ἀδημονοῦσιν, ἀπαξάπαντες κοάζουν καὶ μεταβολὴν ζητοῦσιν.

« Ἄναξ ζῦλινος, Ζεῦ πάτερ, εἰς τίθειε χρησιμεύσει; » « πῶς χωρὶς ψυχῆν τὸ ζύλον εἰς ἡμᾶς θὰ βασιλεύσῃ; » Ὁ δὲ Ζεὺς μακροθυμῶς ἐνόητος τοὺς νομίζει, καὶ τὸν Ἐγγέλιον βατράχων βασιλέα διορίζει.

Τοῦ Ἐγγέλιος τὸ μῆκος καὶ ἡ εὐλύγιτος ἡ μέση εἰς τὸν ὄλλον τῶν βατράχων κατ' ἀρχὰς εἶχεν ἀρέσει, ἀλλ' ὡς εἶδον ὅτι εἶνε ἀδρανῆς, μωρὸς, εὐθύτης, εἰς τὸν Δία δ' ἐυθύνουσαν ἀπαιτήσεις τὰς συνήθεις βασιλέα ζητοῦν ἄλλον πλήρη βύμης καὶ σοφίας, νὰ κρατήσῃ ἐπαιθῶς τὰς βασιλικὰς ἡνίας.

Ὁ δὲ Ζεὺς ἀγανακτῆσας, τὸν ἀμφιβίων τὸν ὕδρον βασιλέα διορίζει τῶν τραχέων ἐνῶντον.

Ὁ φρικτὸς δὲ οὗτος ὄρις ἀμ' ἀνέδ' ἐπὶ τοῦ θρόνου, τὴν πολλὴν φιλοστοργίαν ἐμμήθηκε τοῦ Κρόνου, καὶ εὐθὺς τοὺς ὑπηκόους ἀπὸ δύο καὶ τρεῖς ἀρπάζει. καὶ μετ' ὅσον χωρὶς νόμον τοὺς βοᾷ, τοὺς καταβάζει.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗ.

Βοηθήματα πρὸς τοὺς πάσχοντας ἐξ ἐπιληψίας, ἢ σεληνισμοῦ.

Ἡ φρικτὸς αὕτη ἀσθένεια προέρχεται συγγόμενα ἀπὸ αἰτίας, τὰς ὁποίας ἡ τῶν ἀνθρώπων σύνοσις δὲν δύναται νὰ προτῆ, προξενεῖται δὲ

μιῶς πολλάκις καὶ ἀπὸ αἰτίας, τὰς ὁποίας δύναμεθα νὰ ἀποφύγωμεν· παρατηρήθη δὲ ὅτι, κατὰ μέσον ὄρον, ἐπὶ ὄκτῳ προσβολῶν ἐπιληψίας, αἱ ἐξ προῆλθον ἐκ τρόμου. Ὅστε δὲν εἶνε πολὺ δύσκολον νὰ ἀποφύγῃ τὰς τοῦ σφοδροῦ καὶ αἰφνιδίου τρόμου ἀφορμὰς οἱ νέοι ἐκεῖνοι, οἱ ἔχοντες τὴν ἰδiosisκρασίαν ἀβράν καὶ τὸ νευρικὸν σύστημα λίαν ἐυερέθιστον· οἱ τοιοῦτοι προσβάλλονται εὐκολώτερον ἐξ ἐπιληψίας. Ἀπὸ διαδωλωθῆ ἢ ἀσθένεια, δὲν πρέπει νὰ ἀφίνομεν τὸν ἀσθενῆ μόνον, καὶ εἰς περίστασιν ἀκόμη, καθ' ἣν οὗτος εἶνε ἀπὸ ἀλλαγμένου αὐτῆς· καθότι οὐδὲν σύμπτωμα προαναγγέλλει τὴν ἐπέλευσιν τῆς περιόδου, ὡς προσβαλλούτης αἰφνιδίως· καὶ ἐξ ἀπροόπτου. Εἰς τοιαύτην περίστασιν οἱ περιεκλαινόντες τὸν ἐπιληπτικὸν ὀφείλου νὰ μετέλθωσι πᾶν μέσον, ὅπως διαρκούσης τῆς περιόδου, μὴ πληγῶθῃ οὗτος. Πλαγιάζουν τὸν ἀσθενῆ ἐπὶ στρώματος, εἰσάγουσι μεταξὺ τῶν ὀδόντων αὐτοῦ κόμβον πανίου ἢ τεμάχιον φελλοῦ, δεμένον μετὰ σπάγον, ἐὰν ὑπάρχῃ φόβος μὴ σαγκάνων κόψῃ τὴν γλώσσαν του· τὸν κρατοῦν, ἂν ᾔνη ἀνάγκη, ὅπως τὸν ἐμποδίσωσι τοῦ νὰ πληγῶθῃ· βρέχουσι ἐλαφρῶς τοὺς κροτάφους, τὰ χεῖλη καὶ τὸ κοιλῶμα τοῦ στομάχου δι' ὀλίγου ψυχροῦ ὕδατος, τέλος δὲ τριβούσιν ἐλαφρῶς τὰ ἄκρα αὐτοῦ διὰ τῆς χειρὸς ἢ μετὰ χεῖρόκτιον μάλινον. Πρέπει δὲ νὰ προσέχωσι μεγάλως ὅπως μὴ τῷ δώσωσι νὰ ὀφρανοῦν πετρικὰ ἄλατα ἢ ὑγρά διαδιδόντα ὄσμήν τινα, ὡς τὸ ἀμμωνιακὸν ἄλας ἢ τὸ ὀξικὸν ὄξυ (acide acetique), καθότι ταῦτα, ἀντὶ νὰ κατευνάσωσιν, θέλουσιν σφοδρῶν ἐπὶ μᾶλλον τοὺς σπασμούς. Ἄν οἱ παρρησιόχοι προγνωρίσωσι τὴν προσβολήν, ἢ ἂν αὕτη ἀναγγελοῦνται παρὰ τοῦ ἀσθενοῦς αὐτοῦ, κατ' ἄνοιον ἐνίοτε νὰ προλάβωσιν αὐτὴν, ἐπιφέροντες εἰς τὸν πάσχοντα ἠθικὸν τινα κλονισμὸν, αἰφνιδίον καὶ σφοδρὸν, ἀναγγέλλοντες π.χ. πρὸς αὐτὸν εἰδῆσίν τινα, ἀληθῆ μὲν ἢ ψευδῆ, πλην ἱκανῆν νὰ τὸν συγκινήσῃ τὰ μέγιστα. Ἄν δὲ ὁ τρόπος οὗτος ἐπιτύχῃ, πρέπει νὰ καταπαύσωσιν τὸν ἐπιληπτικὸν ὅτι ἡ βίθεισα εἰδῆσις εἶχε οὕτω, χωρὶς νὰ τὸν ἀφήσωσι νὰ συλλογισθῆ ἄχρις οὗ διέλθωσιν ἡτε τὰς καὶ ἡ περίοδος.

Ἐν τῷ μεταξὺ τῶν περιόδων δύναμεθα, διὰ τῆς ἐμφροῦς χρήσεως ἀντισπασμωδικῶν τινῶν ἱατρικῶν, ἀφαιμάξεων, ἢ συγῶν λουτρῶν, ν' ἀπομακρύνωμεν τὰς προσβολὰς καὶ νὰ ἐλαττώσωμεν τὴν βαρύτητα αὐτῶν. Ἐν τῇ συνήθει διαίτη τῶν εἰς ἐπιληψίαν ὑποκειμένων πρέπει νὰ ἀπαγορευῶνται ὅλως διόλου ἄπαντα τὰ ἐρεθιστικά, καὶ ἐδίως τὰ ὀξέα σίκερα (ξοσόνια) καὶ ὁ μετ' ὅσον

απλοῦν βρασμένους καφέας. Εἶνε ἀναγκαῖον ἐπισης ὅπως ἀποφεύγη ὁ ἐπιληπτικός τοῦ νά γίνεται μάστις ὁδόνων ἄλλων ἐκ τοῦ αὐτοῦ πάθους προσβληθέντων, καθότι τὸ τοιοῦτον ἤθελεν ἐπιφέρει τὰς περιόδους βαρυτέρας καὶ συχνότερας. Ὡς ἐκ τούτου εἶνε ἀνάγκη νά κρίνωμεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ἐπιληπτικοῦ, διαρκούσης τῆς περιόδου, κάλυμμα λεπτὸν καὶ διαφανές, ὅπως ἀποκρύπτωμεν τοὺς φρικτοὺς σπασμούς τοῦ ἀγωνιῶντος ἀπὸ τοὺς παρευρισκομένους, μήπως ἐκ συμπαιθείας προσβληθῶσι καὶ οὗτοι.

Καθαρισμὸς τῶν ἐκ λίπους κηλιδῶν.

Πρέπει νά ἔχωμεν προπαρασκευασμένον τὸ ἔξῃς μίγμα, ὅστε νά δυνάμεθα νά μεταχειρισθῶμεν αὐτό, ἅμα ὅποιονδήποτε ὕφασμα ἤθελε κηλιδωθῆ ὑπὸ λίπους. Ἀνακατόνομεν 50 γράμμα κασταλαγμένου οἰνοπνεύματος (alcool rectifié), 240 γράμμα καθαροῦ ἐλαίου τερεβενθίνης, 50 γράμμα θεικοῦ αἰθέρος (ether sulfurique) καὶ σταλαγμοὺς τινὰς κιτρικοῦ ἀποστάγματος (essence de citron). Τὸ παρασκεύασμα τοῦτο διατηροῦμεν ἐντός φιάλης κκλῶς κεκλεισμένης, τὴν ὅποιαν ἀνοίγομεν μόνον ὡσάντι γίνη ἡμεῖς νά τὸ μεταχειρισθῶμεν. Θέτομεν δὲ τὸ κηλιδωθὲν ὕφασμα ἐπὶ σινδόνης, διπλωμένης εἰς ὅσον τὸ δυνατόν πολλὰς πτυχὰς, βρέχομεν τὰς κηλίδας μὲ τὸ ῥηθὲν μίγμα, εἶτα δὲ σπογγίζομεν αὐτὸ μὲ τὸ μόνον στεγνοῦ πανίου, καὶ ἀμέσως καθαρίζεται.

Βοηθήματα πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀποπνιγομένων.

Ὁ κοινὸς ἄγλος φρονεῖ ὅτι, οἱ ἀποπνιγόμενοι θνήσκουσιν ἔνεκα τοῦ εἰσεληθόντος ὕδατος εἰς τὸν στόμαχον καὶ τοὺς πνεύμονας αὐτῶν. διὸ καὶ εὐθὺς ἀφροῦ τοὺς ἀνασύρωσιν ἐκ τοῦ ὕδατος, τοὺς κρεμῶσι κατὰ κεφαλῆς, τοὺς τινάσσουσι βιαίως διὰ νά τοὺς ἐπαναφέρωσιν ἀπὸ τῆς λειποθυμίας, καὶ τοὺς ξυλοκοποῦν ἀνγλωσ. Τὸ δὲ ἀποτέλεσμα ὄλων τούτων τῶν βιαίων μέσων εἶνε τὸ ὅτι ἀποκαθίστῶσι βέβαιον τὸν ἀμφίβολον θάνατον τοῦ δυστυχοῦς παθόντος. Ἄλλ' ἢ ἐπιστήμη ἀπέδειξεν ὅτι ἢ εἰς τοὺς πνεύμονας τῶν εἰς τὸ ὕδωρ βυθιζομένων εἰσερχομένη ποσότης τοῦ ὕδατος εἶνε παρὰ πολὺ μικρά, καὶ ὅθεν δύναται νά προξενήσῃ ποτὲ θανατηφόρα ἀποτελέσματα· εἰς τρόπον ὅστε ἢ ζωὴ εἰς τοιαύτας περιστάσεις δὲν σθένεται ἀλλὰ μόνον διακόπτεται, ἔνεκα τῆς ἐπερχομένης ἀσφυξίας τοῦ σώματος ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ ἀέρος καὶ τῆς παύσεως τῆς ἀναπνοῆς. Ἐννοήθη δὲ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῶν μέσων τοῦ νά ἐπαναφέρῃ τὴν ζωὴν εἰς

τὴν πρώτην αὐτῆς ἐνέργειαν, ἅτινα εἰσὶ τὰ ἀκόλουθα:

Εὐθύς: ἅμα ἀνεγκύτωσι τὸν βυθισθέντα ἐκ τοῦ ὕδατος, ἀφροῦ ἐκβάλλωσι μετὰ προσοχῆς τὰ φορέματα αὐτοῦ ἄνευ τινὸς κλονισμοῦ, πρέπει νά ἐξαπλώσωσιν αὐτὸν ἐπὶ χαμηλῆς κλίνης. τὸ μὲν σῶμα ἐστραμμένον ἔχοντες ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ πλευροῦ τὴν δὲ κεφαλὴν ὀπίσθου ἐψωμένην. ἢ θέσῃς αὐτὴ ἐξοκεῖ διὰ νά καταβιβάσῃ τὸ εἰς τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν εἰσεληθὸν ὕδωρ, τὸ ὅποιον ἤθελεν ἐμποδίζει τὸν ἀέρα. Ἄφροῦ δὲ γυμνώσωσι τὸ σῶμα τοῦ πάσχοντος, ἀνοίγουσιν ὅλα τὰ παράθυρα καὶ ἀνάπτουσιν τὴν θερμάστραν διὰ νά γίνη κυκλοφορία τοῦ ἀέρος ἐντός τοῦ θαλάμου· τρίβουσιν δὲ ἐλαφρὰ ὅλα τὰ μέλη αὐτοῦ, καὶ πρὸ πάντων τὴν καρδίαν καὶ τὸν στόμαχον, διὰ μαλλινοῦ ὕφασματος (φλανέλλας) ἢ καὶ διὰ τῆς χειρὸς, ἀφροῦ πρῶτον τὰ ἀλείψωσι πνευματώδες καὶ ἐρεθιστικὸν ὑγρὸν καμφοράς ἢ ἀμμωνιακοῦ ἢ ἀπλοῦ δυνατοῦ ὀξειδίου, ἐκ τοῦ ὁποίου προσαγοῦσιν ἐκ διαλειμμάτων εἰς τοὺς ῥόθῳνας αὐτοῦ, καὶ ἐρεθίζουσιν τὰ χεῖλη καὶ τὸ ἐξωτερικὸν τῆς ῥινὸς δι' ἐλαφρῶν πτερῶν ἢ νήματος μετάξι. Ταῦτοχρόνως μεταχειρίζονται ψυχρὰ καὶ ἐρεθιστικὰ κλύσματα, εἴτε ἐξ ὕδατος καὶ θαλασσίου ἁλατος, εἴτε ἀπλῶς ἐξ ὕδατος καὶ ὄζου, καὶ ἐμφυσῶσιν εἰς τὸν πάσχοντα διὰ φύσῃς ἀέρα διὰ τοῦ στόματος καὶ τῆς ῥινὸς, ὅστε νά πληρωθῶσι πάλιν οἱ πνεύμονες αὐτοῦ. Τὰ τοιαῦτα βοηθητικὰ μέτρα πρέπει νά ἐπαναλαμβάνωνται ἀδιακόπως καὶ μετὰ δραστηριότητος καὶ προσοχῆς, διότι παρετηρήθη πολλάκις ὅτι μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ὥρων μόλις ἐλαφράτις κίνησις τῶν βλεφάρων ἢ τῶν μυῶνων τοῦ προσώπου προδίδει τὴν ἐπάνοδον τῆς ἐνεργείας τῆς ζωῆς. Εὐθύς δὲ ἀφροῦ ὁ ἀσθενὴς ἀναπνεύσῃ καὶ ἀρχίσωσιν οἱ παλμοὶ τῶν σφυγμῶν, πρέπει νά δίδεται εἰς αὐτὸν ποτήριον καλοῦ οἴνου ἢ ῥακτῆς μεμιγμένης μεθ' ὕδατος, διατηρουμένων πάντοτε θερμῶν τῶν ποδῶν αὐτοῦ εἴτε διὰ τρίψεως εἴτε διὰ καταπλασμάτων. Πιλλὰκις συμβαίνει ὅστε ἢ μὲν καρδία πάλλει καὶ ὁ ἀσθενὴς ἀναπνεῖ, εὐρίσκειται εἰσέτι ὅμως ἀνασθητός· τότε δυνάμεθα νά μεταχειρισθῶμεν ἐλαφρῶς θερμανθὲν ἐργαλεῖον τοῦ σιδηρώματος, ὅπερ περιφέρομεν ἐπὶ τῆς κοιλίας καὶ τοῦ στομάχου διαδοχικῶς, μὴ παραμελοῦντες καὶ τὰ ἀνωτέρω σημειωθέντα μέτρα, ἅτινα ἐκτελοῦμεν μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς ἀκριβείας.

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἕλιαν συντελεστική εἶνε καὶ ἡ παρουσία ἐμπείρου ἱατροῦ.

Ἰδῶρ καθαριστικὸν τῶν ὁδόντων.

Λάβς 32 γράμμα καμφοράς καὶ ἡμίσειαν λίτραν οἰνοπνεύματος (alcool)· ῥίψον τὴν καμφοράν εἰς φιάλην, θεθεμένην ἐντός πηλίνου ἀγγείου πλήρους ζέοντος ὕδατος, καὶ ὅταν αὐτὴ ἀναλύσῃ, ἄποσυρον τὸ ἀγγεῖον ἀπὸ τοῦ πύρ καὶ χύσον τὸ οἰνόπνευμα ἐντός τῆς φιάλης, τὴν ὁποίαν κλείσον ἐπιμελῶς. Ἐκ τοῦ καμφορώδους τούτου οἰνοπνεύματος στάξον σταλαγμοὺς τινὰς εἰς τὸ ὕδωρ ὁσάντις νίπτεται, καὶ ἀπόπλυνον δι' αὐτοῦ τὸ στόμα καὶ τοὺς ὁδόντας. Πρέπει δὲ νά μεταχειρίζεται τις τὸ παρασκεύασμα τοῦτο ἅπαξ τῆς ἡμέρας τοῦλάχιστον, ὡς τὸ μόνον διατηροῦν καθαρίους τοὺς ὁδόντας καὶ χρησιμεῖον ὡς ἀλεξιτήριον τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ. (*)

Α.

ΜΟΣΧΟΣ ποιμὴν, καὶ ΑΡΕΤΗ σύζυγός του.

ΜΟΣΧΟΣ.

Πῶς νά σὲ διασκεδάσω, πῶς νά σὲ χαροποιήσω; λυπημένη Ἀρετὴ μου, γέλασε θὰ τραγωδηῶ.

Ἔργομαι ἀπὸ τὴν μάνδραν, καὶ πολλὰ σὲ φέρω νέα! Ἔγχεας βράδυ ἀγελάδες μὲν ἐγέννησαν ἐννεά, προβατίνες δὲ κ' αἰγίδες ἑκατὸν πενήντα τρεῖς· ἂν ὑπέρης καὶ τὰς ἰδῆς, πόσον, πόσον θὰ χαρῆς! Στέκοντα ἄραδ' ἀράδα, καὶ βυζάνουσι σιμά των τὰ μοσχάρια, τ' ἀρνία καὶ τὰ ἐριφάκια των.

Πῶς νά σὲ διασκεδάσω, πῶς νά σὲ χαροποιήσω; λυπημένη Ἀρετὴ μου, γέλασε θὰ τραγωδηῶ.

Γέννησε καὶ ἡ Σοῦλτὰνα, ἢ ὠραία ἀγελάς σου, κ' ἐβγάλεν εἰς φῶς, ὦ φῶς μου, ἐν μοσχάριον· — φαντάσου! εἶνε μαῦρον κ' ἔχει ἄσπρους γύρους εἰς τοὺς ὀφθαλμούς ὅταν ὀμματωάζῃ. . . . τί ἀθῶους βελασμούς! Πήγαυε νά τὴν ἀμείλιξῃς τὸσσην ὥραν σὲ προσμένει με μαστοὺς γεμάτους γάλα ἀδῶλον, ἢ καῦμένη!

(*) Σίμπερον προσφέρομεν εἰς τοὺς φιλοκάλους ἡμῶν ἀνεγνώστας καὶ ἕτερον εἰδυλλιον, πλήρες χάριτος καὶ ἀπιστάζον τὸ γλυκὺ τῆς ἀφελούς ποιήσεως ἄριστον, ἔργον τοῦ ἀώρου ἀρπαγέντου ἐκ μαστοῦ ἡμῶν νέου ποιητοῦ εἰνοφώνου Βροσανώλου, περὶ οὗ διαλέθομεν εἰς τὸ Η' φυλλάδιον τῆς ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ποίημα τοῦτο εἶνε ἀρκούντως ἐκτεταμένον, τίλομεν δημοσιεῖσθαι αὐτὸ ἐν συνεχείᾳ ἀνεῖν διακοπῆς· εἰς πάντα κατὰ σειράν φυλλάδιον. Σ. Ε.

Πῶς νά σὲ διασκεδάσω, πῶς νά σὲ χαροποιήσω; λυπημένη Ἀρετὴ μου, γέλασε θὰ τραγωδηῶ.

Γέννησε καὶ ἡ Κοκκώνα, ἢ καλὴ σου προβατίνη, κ' ἔκαμεν ἄρνια δύο, ἄσπρα ὅσσην τὴν ἄκτινα. Τὰ εὐλογημένα ζῶσι! τὸ ἐν εἶν ἀρσενικὸν, τὸ δὲ ἄλλο, ποῦ θὰ καύσῃ καρδιαίς πλήθος, θηλυκόν. Πήγαυε νά τὰ φιλήσῃς, τὴν μητέρα των βυζάνου· τὰ ἀθῶα στόματα των μολίς τοὺς μαστοὺς τῆς φθάνου.

Πῶς νά σὲ διασκεδάσω, πῶς νά σὲ χαροποιήσω; λυπημένη Ἀρετὴ μου, γέλασε θὰ τραγωδηῶ.

Γέννησε καὶ ἡ Πηθέρρα, ἢ θεοτέλλῃ σου αἶψα, ἥτις ἔχουε τὸ γάλα ἀπ' τὴν πέλλαν· τώρα — μέγα θαύμασμα! — ἐφρονιμεύθη μ' ἐν ἐρίριον ψαρὸν, κακοπρόσωπον, ἀστειὸν, πονηρὸν καὶ τολμηρόν. Πήγαυε νά τὴν γαδέυσῃς, εἰν' ἢ πρώτη τῆς ἢ γένηται παρ' ὀλίγον νά φορήσῃ ἢ πτωχὴ ἐνθ' ἐγένετο!

Πῶς νά σὲ διασκεδάσω, πῶς νά σὲ χαροποιήσω; λυπημένη Ἀρετὴ μου, γέλασε θὰ τραγωδηῶ.

Καὶ ἡ ἰδικὴ σου γένη· ἔξερεις ὅτι πλησιάζει, Ἀρετῆ; . . . νά κἀμῆς κόρη. ἥτις νά σὲ διοιάζῃ. Τὰ μαλλία σου νά ἔχῃ τὰ μακρὰ καὶ κιστάνη, τὰ χεῖλάκια σου ταῦτα τὰ δροσώδη καὶ ἄγνα, καὶ αὐτὰ τὰ ὀμματα σου, τὰ ὁποῖα θάρσεις ἔχουν μαύρας ῥόγας σταφυλίου, ὅταν βλέπουν ἢ προσέχουν.

Πῶς νά σὲ διασκεδάσω, πῶς νά σὲ χαροποιήσω; λυπημένη Ἀρετὴ μου, γέλασε θὰ τραγωδηῶ.

Τί χαρὰ ἀφροῦ αἰδέησῃ ἢ ἀγαπητῆ μάς κόρη, νά τὴν μάθῃς πῶς νά βόσκη τὰ ἄρνια εἰς τὰ ὄρη, πῶς νά παύῃ τὴν φλογέραν, πῶς τὴν ῥάβδον νά κρατῇ καὶ μετὰ ὀλίγον χρόνου — αἰ, ὠραία Ἀρετῆ! — νά μᾶς τριγυρίζουν τόσοι γαμβροὶ ἀπὸ τοὺς ποιμένας, καὶ γυναῖκα νά τὴν λάβῃ με χάρας καὶ γάμους ἕνας!

Πῶς νά σὲ διασκεδάσω, πῶς νά σὲ χαροποιήσω; λυπημένη Ἀρετὴ μου, γέλασε θὰ τραγωδηῶ.

Ἴδε ἀπ' αὐτὸν τὸν λῶρον ὅπου εἴμεθα, φιλτάτη, τὸν τίον μας Λάμπρον, ὅστις τρέχ' εἰς ἕνα μονοπάτι τὸ μικρὸν, μὲ πόσσην βίαν ἐν ἄρνιον κυνηγεῖ! τὸ ἐπίασε, τὸ ἔδρευε κ' εἰς τὰ ἄλλα τ' ὀδηγεῖ. . . . Ἴδε τώρα πῶς φουσκώνει τὰ θρημμένα μάγουλά του, πῶς κτυπάει εἰς τὰς τρύπας τοῦ αὐλοῦ τὰ δάκτυλά του!

(* Ἀκολουθεῖ).

Ο ΕΝΑΣΤΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ.

(Πρωτότυπον)

Ἄρης, καὶ τηλεσκοπικοὶ πλανῆται.

Ἅπλοῦς πλανῆτης αὗτος, ἦττον λαμπρότερος τῆς Ἀφροδίτης, κατέγει τὴν τετάρτην θέσιν εἰς τὸ ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα, ἐργόμενος ἀμέσως μετὰ τὴν Γῆν, καὶ παρουσιάζει εἰς τοὺς διὰ καλοῦ τηλεσκοπίου παρατηροῦντας αὐτὸν ἀξίω-

περιέρχους φάσεις. Ο ὄγκος του εἶνε ὀκτάκις μικρότερος τοῦ τῆς Γῆς, ἐξ οὗ ἐπεταί ὅτι καὶ ἡ βαρύτης ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του εἶνε κατὰ τὸ ἡμισυ ἀσθεγεσττέρα τῆς βαρύτητος τῆς σφαίρας μας, ὡς καὶ τὸ φῶς καὶ ἡ θερμότης, ἦν λαμβάνει παρὰ τοῦ Ἡλίου, εἶνε σχεδὸν κατὰ τὸ ἡμισυ ὀλιγώτερον τῆς ποσότητος ἦν δέχεται, ἡ Γῆ μας.

Ἀπέχει τοῦ Ἡλίου 52,615,000 λευγῶν, τούτεστι 4 1/2 φορὰν ἀφ' ὅσον ἀπέχει τῆς Γῆς. Ἡ ταχύτης τῆς πορείας του εἶνε 19,740 λευγῶν τὴν ὥραν, καὶ συμπληροῖ τὴν περί τὸν Ἡλίον περιστροφὴν του εἰς ἓν ἔτος καὶ 521 ἡμέρας· στρέφεται δὲ καὶ περί τὸν ἴδιόν του ἄξονα εἰς 24 ὥρας καὶ 59 λεπτά. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἔγκλισις τοῦ ἄξονός του πρὸς τὸ ἐπίπεδον τῆς τροχίως του εἶνε περίπου 28 μοιρῶν, ὡς τῆς ἡμετέρας Γῆς, ἐπεταί ἐκ τούτου ὅτι αἱ ἡμέραι καὶ αἱ νύκτες ὡς καὶ αἱ διάφοροι ὥραι εἰς τὸν πλανήτην τούτον ἰκανῶς ὁμοιάζουσι τὰς τοῦ ἡμετέρου.

Ὅποταν εὐρίσκεται ὁ Ἄρης ἐγγύτερον εἰς τὴν Γῆν, ἡ ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασις αὐτοῦ εἶνε 50 περίπου ἑκατομμύρια μιλίων, ὁποταν δὲ μᾶλλον ἀπομακρύνεται ἀπέχει 240 ἑκατομμύρια μιλίων, εἰς τρόπον ὡσεύ, εἰς τὴν πρώτην περίστασιν φαίνεται εἰκοσιπεντάκις σχεδὸν μεγαλύτερος παρὰ εἰς τὴν δευτέραν. Εἰς θεατὴν ἐν τῷ πλανήτην τούτῳ ἡ Γῆ μας φαίνεται ἐναλλάξ ὡς πρωϊνὸς καὶ ἑσπερινὸς ἀστὴρ, ὡς ἡ Ἀρροδίτη εἰς ἡμᾶς, ἀλλὰ μὲ μικρότερον βαθμὸν φαινομένου μεγέθους καὶ λαμπρότητος, καὶ παριστᾷ ὅλας τὰς φάσεις αὐτῆς καὶ ἡ Σελήνη.

Αἱ ἐπὶ τοῦ πλανήτην τούτου φαινόμενα διαλάμπουσαι ἰδίως πολικαὶ κηλίδες φέρουσιν ἡμᾶς εἰς τὴν βεβαίαν ὑπόθεσιν, ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς τοὺς πόλους του ὄρη ἐκ πάγων καὶ θάλασσαι ὁμοίαι μὲ τὰς πολικὰς θαλάσσας τοῦ ἡμετέρου πλανήτην. Αἱ πρὸς τοὺς πόλους του παρατηρούμεναι φωτειναὶ αὐταὶ ζῶναι, ὑποκείμεναι εἰς διαδοχικὰς μεταβολὰς, ἐπιβεβαιουῦσι τὴν παρατήρησιν τοῦ Ἐρσχέλλου ὅτι τὸ ἡλιακὸν φῶς ἀντανάκλαται εἰς τὰ ἐκ πάγου ὄρη. Ὁ Ἄρης περικυκλοῦται ἐπίσης ὑπὸ ἀτμοσφαίρας, ἥτις, πυκνοτάτη οὔσα, δίδει πιθανῶς εἰς τὸν πλανήτην τούτον τὸ ὑπέρυθρον ἐκεῖνο χρῶμα, ὅπερ παρεκίνησε τοὺς ἀρχαίους ἀστρονόμους νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τῶν αἱμάτων τῆς τῶν ἀρχαίων μυθολογίας.

Ἀμέσως μετὰ τὸν Ἄρην ἐπεταί, ἐντὸς ζώνης ἐγγύστες ἑκτασιν 51,000,000 λευγῶν μέχρι τοῦ πλανήτην τοῦ Διὸς, τὸ σύμπλεγμα, οὕτως εἰπεῖν, 56—57 μικρῶν πλανητῶν, μικρῆς διαμέ-

τροῦ τῶν περισσοτέρων καὶ ἀκωνοῖστον σχήματος, οἵτινες, ἀνεκαλυφθέντες πάντες σχεδὸν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἑκατονταετηρίδος ταύτης, ἐπαπίσθησαν παρὰ τῶν Ἀστρονόμων μὲ διάφορα τῆς μυθολογίας ὀνόματα. Ὑποτίθεται δὲ ὅτι εἰσὶ κλάσματα μεγάλου πλανήτην, παρεμπερούς τῷ Διὶ, κυκλοφοροῦντος ποτὲ μετὰξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἄρειος· τούτο δὲ ἐπιβεβαιοῖ ἐν μέρει καὶ ἡ παρατήρησις ὅτι, αἱ τροχιαὶ πολλῶν ἐκ τῶν μικρῶν πλανητῶν τούτων διασταυροῦνται ἀκριβῶς εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον. Ἀπάντων δὲ αἱ περί τὸν Ἡλίον περιστροφαὶ ἐκτελοῦνται ἀπὸ διάστημα 5—5 ἔτων, αἱ δὲ περί τὸν ἴδιόν των ἄξονα περιστροφαὶ δὲν προσδιορίσθησαν εἰσέτι.

Ἐκ τῶν μικρῶν ἢ τηλεσκοπικῶν τούτων πλανητῶν τέσσαρες παρατηρήθησαν ἰδίως, ἐξ ὧν ἡ Ἡρα ὅστις εἶνε καὶ ὁ μεγαλύτερος, ἀπέχων ὡς ἐγγίστες τοῦ Ἡλίου 92,000,000 λευγῶν, ἔχει 475 λευγῶν διάμετρον, ὅ ἐστιν εἶνε περίπου τὰ 5/4 τοῦ Ἑρμοῦ· ἔχει δὲ ἐνιαύσιον περιστροφὴν 4 ἔτων καὶ 152 ἡμερῶν. Ἡ Δίμητρα ἔχει μόνον 50 λευγῶν διάμετρον, ὡστε εἶνε γῆ βραχεῖα καὶ μικρογραφικὴ· ἀπέχει δὲ τοῦ Ἡλίου 95,000,000 λευγῶν, καὶ ὁ ἐνιαυτός της εἶνε 4 ἔτων καὶ 219 ἡμερῶν. Ἡ Ἀθηνα ἐπίσης εἶνε πλανήτην 50 λευγῶν διαμέτρου, ἀπέχων τοῦ Ἡλίου 96,000,000 λευγῶν καὶ συμπληρῶν τὸν ἐνιαυτὸν του εἰς 4 ἔτη, 7 μῆνας καὶ 11 ἡμέρας· διατρέχει δὲ τροχίαν ἐλλειπτικὴν λίαν ἐπιμήκη. Ἡ δὲ Ἑστία εἶνε τὸσον μικρὸς πλανήτην, ὡσεύ ὁ δίσκος του εἶνε ἀδιόρατος, ἐξοῦ εἰκάζεται ὅτι μόλις ἔχει 25 λευγῶν διάμετρον· ἀπέχει τοῦ Ἡλίου 84,000,000 λευγῶν, καὶ ὁ ἐνιαυτός του εἶνε 4 ἔτων καὶ 225 ἡμερῶν.

Πολλοὶ τῶν μικρῶν τούτων πλανητῶν, ὑπεῖκοντες φαίνεται εἰς νόμους ἑλξείως ἀνωτέρας, χάνονται ἐξ ὀλοκλήρου. Ὁ Κ. Γολσμῖθ ἀνεκάλυψε τὴν 21 Μαΐου τοῦ 1856 τὸν πλανήτην ὀνόματι Δάφνην, πλὴν μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου καιροῦ τὸν ἔχατε, καὶ μάτην ἀνεζήτησε αὐτὸν κατὰ τὸ ἔτος τοῦ 1857. Ἀλλὰ τὴν 9 Σεπτεμβρίου 1861 εὗρεν ἓνα πλανήτην, τὸν ὁποῖον ἐξέλαβε κατ' ἀρχὰς ὡς τὴν Δάφνην, διότι ἦτο πλησίον τῆς θέσεως ὅπου ὑπελόγιζεν ὅτι ὑπῆρχεν ὁ ζητούμενος πλανήτην· ἀκολούθως ὁμως ἀπεδείχθη ὅτι ἦν ὄλως νέος πλανήτην, διὸ καὶ ἐκλήθη Ψευδοδάφνη· πλὴν μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς ἐγένετο ἄφαντος.

Ῥ.

(Ἀκολουθεῖ.)